

Nepriklausoma

Lietuva

This paper was mailed
Wednesday, October 27, 1993

• LITUANIE INDÉPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr.22 (53-ji metai) • 1993 m. SPALIO-OCTOBER 27 d. DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS • 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4 • Tel: 366-6220 • \$1.-

ĮVYKIŲ APŽVALGA

B.N.

BORIS JELCIN'AS KEICIA PREZIDENTINIŲ RINKIMŲ LAIKĄ

Lankydamasis Jaroslav'e (apie 240 km. į šiaurę nuo Maskvos), pirmą kartą po pučo į tolimesnę nuo Maskvos vietą, savo kalboje pasakė, nemanąs, kad dabar jis privalo laikytis prezidentinių rinkimų datos, kurie turėtų įvykti birželio mėnesį.

Jis spaudos konferencijoje pasakė, kad tai pirmiausia turės nuspręsti žmonės naujoje federalinėje taryboje - parlamente, kurio rinkimai paskirti š.m. gruodžio mėn. 12 dieną. "Žinoma", - kalbėjo jis, - "kompeticija bus stipri. Bet jau dabar aš esu visai tikras, kad naujasis parlamentas bus daug stipresnis intelektualiniai, negu buvęs".

B.Jelcin'as rugsėjo mėnesį buvo pažadėjęs prezidentinius rinkimus vykdyti birželio mėnesį dalinai norėdamas sumažinti jam daromą politinį spaudimą iš Vakarų. Dabar jo įvestas Maskvoje griežtas režimas išbaidė ir vagišių bei sukčių gaujas, ypač atvykusias iš kitų respublikų. Gyventojai labai tuo patenkinti, o "nuskriaustieji" jau bando reikšti, koks "diktatoriškas" esąs prez.Jelcin'o elgesys. Tie patys "kritikai", kurie taip neseniai visu šimtu procentu pritarė savo pačių vykdomiems geležinės diktatūros veiksams, pamynusiems visas žmogaus Teises...

Ar Rusijos žmonės geriau supras, negu kad pav., Lietuvos gyventojai, kad dabartinė sumaištis ir yra išdava to apgaulingai buvusio išpušto komunistinio "gerbuvio" idealo? Ar supras, kas yra demokratiškas valstybės gyvenimas? Ar supras, kad patiems (be KGB ir be Mafijos grąšinių) reikės tvarkyti ir savo kasdienį gyvenimą, aplinką, darbą ir elgesį...

KAZACHSTANAS NORI PRISIJUNGTI PRIE ATOMINIŲ GINKLŲ IŠMONTAVIMO SUTARTIES

Kazachstano prez.Nazarbayev'as pareiškė besilankančiam JAV Valstybės sekretoriui Warren Christopher, kad jo vyriausybė nori nedelsiant prisijungti prie Atominių Ginklų sustabdymo Sutarties po

Naujasis Kanados Ministeris Pirmininkas Jean Chretien

MILŽINIŠKA LIBERALŲ IR JEAN CHRETIEN PERGALĖ

KONSERVATORIŲ PARTIJA NUŠLUOTA VISOJE KANADOJE: IŠRINKTI TIK DU KONSERVATORIAI. KIM CAMPBELL - PC VADĖ - NEIŠRINKTA PARLAMENTAN; OFICIALIU JOS DIDENYBĖS KARALIENĖS LOJALIOS OPOZICIJOS VADU TEKS (labai nenorom) BŪTI SEPARATISTŲ BLOC QUEBECOIS VADUI - LUCIEN BOUCHARD (bent iki dabar gautais duomenimis), IR JIS PATS, IR JO 54 BLOKISTAI PRIVALĖS PRISIJEKTI LOJALUMĄ KARALIENEI ir KANADA I;

Vakary Kanada išrinko 52 REFORMŲ PARTIJOS ATSTOVUS SU JŲ VADU PRESTON MANNING. JIE YRA GLIMINGI DEŠINIESIEMS KONSERVATORIAMS IR SKELBIASI GINSIA, PIRMOJE EILĖJE, VAKARŲ KANADOS VIETINIUS INTERESUS.

JEAN CHRETIEN, LENGVAI IŠRINKTAS SAVO QUEBEC'O PROVINCIJOS RINKIMINĖJE APYLINKĖJE.

NDP (SOCIALDEMOKRATAI) PRARADO PARTIJOS STATUSĄ, TEIŠRINKDAMI 8 ATSTOVUS.

VISI PARTIJŲ VADAI, IŠSKYRUS KONSERVATORIŲ, PERRINKTI.

LUCIEN BOUCHARD, JO PATIES PAKARTOTINU TEIGIMU, PASAKĖ SAVO GYVENIMO "SVARBIAUSIĄ KALBĄ": DEJA, PAKARTOJO ŠIMTĄ KARTŲ GIRDĖTAS

to, kai W.Christopher pasiūlė 140 mil.dolerių paramos šiam turtingam alyva centrinės Azijos kraštui. Šios lėšos bus naudojamos paramai JAV alyvos bendrovėms eksploatuoti alyvą. Nazarbajev'as pažadėjo atsiųsti patvirtintą jo parlamento sutartį iki šių metų pabaigos.

W.Christopher gavo pažadą, kad Kazachstane bus išmontuota daugiau kaip 1.000 atominių raketinių užtaisų ir 108 ilgo nuotolio raketų. Šie atominiai ginklai yra Sovietų režimo palikimas.

Buvo pasirašyta sutartis labai naudinga JAV bendrovėms, kurios eksploatuos alyvą: joms nereikės mokėti dvigubą mokestį - Kazachstanui ir Amerikai už gautą pelną. "Jūsų valstybė užsitar-

navo garbingą vietą tarptautinėje bendruomenėje", - kalbėjo Christopher spaudos konferencijos metu su Nazarbajev'u.

Savo ruožtu, Nazarbajev'as apdovanojo Christopher'į ilgu kašmyro plosčium ir atitinkama kepture.

Sekanti valstybė, kurią aplankys Christopher'is yra Ukraina.

UKRAINA LAIKOSI ATSARGIAI

JAV Valstybės Sekretorius W.Christopher, nors ir stipriai ragino Ukrainos vyriausybę nustatyti atominių ginklų išmontavimo datą, tokio sutikimo negavo.

Ukrainos Užsienio Reikalų min. Anatolij Zlenko pareiškė, kad Ukraina neturinti reikšmingų lėšų, reikalingų atominių ginklų panaikinimui. 170 ilgo nuo-

BANALYBES: PASIŽADĖJO BŪTI KONSTRUKTYVUS PARLAMENTARAS, BET TVIRTINO, KAD JO PARTIJOS LAIMĖJIMAS REIŠKIAS ŽINGSNĮ Į ATSISKYRIMĄ NUO KANADOS, KURIS BŪSIAS ŽENGTA PO KITAIŠ METAIS ĮVYKSIANČIŲ QUEBEC'O PROVINCINIŲ RINKIMŲ, PASKELBIANT REFERENDUMĄ, JEIGU SEPARATISTAI LAIMĖS TUOS RINKIMUS.

TOKIO KEISTO PARLAMENTO DAR NĖRA BUVĘ KANADOS ISTORIJOJE.

Rinkimų Rezultatai: (dar galimi, po oficialaus kai kurių apylinkių balsų perskaičiavimų, keli pakeitimai).

Kanados Parlamente dabar yra 295 atstovai (daugumą sudaro bent 148 atstovai).

IŠRINKTI: 178 liberalai, 54 Bloc Quebecois separatistai, 52 Reformatoriai, 8 NDP (socialdemokratai), 2 konservatoriai (PC), 1 nepriklausomas.

Atskirose provincijose taip išrinkta: ONTARIO - 98 liberalai, 1 reformatorius, kitų partijų - nė vieno; QUEBEC'e - 54 blokistai, 19 - liberalų, 1 - PC; BRITŲ KOLUMBIJA - 24 - reformistai, 6 - liberalai, 2 - NDP; ALBERTA - 23 - reformistai, 3 - liberalai; SASKATCHEWAN - 5 - liberalai, 5 - NDP, 4 - reformistai; MANITOBA - 12 - liberalai, 1 - reformistas, 1 - NDP; PRINCE EDWARD ISLAND - 4 - liberalai; NEW BRUNSWICK - 9 - liberalai, 1 - PC; NOVA SCOTIA - 11 - liberalai; NEWFOUNDLAND - 7 - liberalai; NORTH WEST TERRITORIES - 2 - liberalai; YUKON - 1 - NDP.

Porinkimines kalbas pasakė visų partijų vadai. Paskutinis kalbėjo Jean Chretien. Jo kalba buvo paprasta, dalykiška, nuoširdi. Jis pažadėjo išpildyti priešrinkiminius pažadus ir koncentruotis tuojau į ekonomijos pagerinimą bei darbų sukūrimą. Jo tikslas, jis pabrėžė, išlaikyti Kanadą vieninga valstybe.

Triuškinančiai pralaimėjusi Kim Campbell sugebėjo trumpai, šiek tiek su jomoru, prisiminti pralaimėjimą.

Labiausiai nudžiugęs atrodė Reformos partijos vadas Preston Manning, laimėjęs netikėtą skaičių parlamente.

Audrey McLaughlin laimėjo simpatijas savo laikysena, savo pažadais ir toliau taip sąžiningai dirbti kaip iki dabar, nežiūrint kad parlamente šį kartą NDP turės tik 9 vietas.

Banaliausia buvo Lucien Bouchard'o kalba, nors jis visą dieną buvo kartojęs, kad pasakysias savo gyvenime svarbiausią, istorinę kalbą. Iš tiesų, jis pakartojė dešimtmečiais kartotą separatistų skundą apie skriaudžiamą Quebec'ą. Tačiau - pažadėjo laikytis parlamentinės tvarkos, pasveikino ir kitus laimėtojus.

Šie rinkimai visų buvo intensyviai sekami, gausiai balsuojama, ir visų viltys nukreiptos į ateitį, nors ir su rūpesčiu.

Šiuose rinkimuose iš viso balsavo virš 70% turinčių teisę balsuoti žmonių.

tolio atominių raketų su 1,240 užtaisų randasi Ukrainoje ir jų saugiam išmontavimui bei sunaikinimui reikėtų apie \$2.8 bilijonų. Ukrainos vyriausybė, parlamento atstovai ir prez. Kravčuk'as, dalyvavę visą dieną pasitarimuose su W.Christopher, išskėlė ir Rusijos nepastovią politinę situaciją, kuri sukeltų didelę grėsmę Ukrainai, jei ji visus atominius ginklus tuojau pat panaikintų.

JAV siūlo \$330 mil. paramos iki 1994 m. rugsėjo mėn.30 dienos, kad būtų pradėti vykdyti Ukrainoje 1991 m. pasirašyta Strategic Arms Reduction Treaty.

MUSULMONAI ATAKUOJA KROATUS

Spalio mėn.24 d. iš Sarajev'o pranešama, kad

musulmonai puolė kroatų užimtą Vares vietovę centrinėje Bosnijoje po to, kai jie, užpuolė musulmonų kaimą, jį visiškai sudegino. Jungtinių Tautų Taikos Korpuso kariai bandė įeiti į šį kaimą, bet negalėjo to padaryti, nes Bosnijos kroatai, naudojo antitankines granatas ir ginklus.

PASTEUR'O INSTITUTAS TIKISI SURADĘS SKIEPUS NUO AIDS LIGOS

Iš Paryžiaus pranešama, kad Pasteur'o Institute surasta nauja molekulė, kuri skatina AIDS ligos virusus apkrėsti žmogaus organizmo celes.

Šis naujasis atradimas atidaro naujas galimybes kovoti su AIDS virusais.

HAITI VYRIAUSYBĖ KVEIČIA LIUDININKUS

Paskelbus JAV blokadą Haiti vyriausybei ir nepa-

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS XV-sios KRAŠTO TARYBOS ANTRJOJI SESIJA

vyks š.m.lapkričio mėn. 6 d., Toronto Lietuvių Kankinių Parapijos Muziejaus Parodų salėje.

Anapilyje, 2185 Stavebank Road, Mississauga.

Registracija prasideda 9 val.r.

Šalia įprastinės dienotvarkės, išgirsime Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pranešimą, patiektą pirminko Broniaus NAINIO.

Jėgiant sustabdyti siaučiantį chaosą bei smurtą šioje valstybėje, JT derybų komisijos specialus pasiuntinys Dante Caputo pakvietė Brian Mulroney, Jimmy Carter'į ir kitus buvusius vyriausybės vadovus atvykti į Haiti ir liudyti, kas tikrai kaltas dėl smurto, rengiantis sugrąžinti demokratiškai išrinktą prezidentą Aristide į Haiti vyriausybę.

Jimmy Carter jau yra kelis kartus lankęsis Haiti, buvęs taip pat, kai 1990 m. gruodžio mėnesį Aristide laimėjo prezidentinius rinkimus.

Du amerikiečiai gavo Nobelio premiją už ekonomikos tyrimus, norėdami atsakyti į klausimą, kodėl Japonijos ekonominis gyvenimas stiprus ir kodėl buv. Sovietų sistemoje ekonomija smuko.

Mokslininkai Robert Vogel ir Douglass North naudojoosi modernios statistikos metodais, peržiūrint ekonomiką praityje ir įrodant kaip reikėtų sukurti pastovią ekonomiką naudojant lanksčius metodus.

NOBELIO Taikos premija paskirta Mandelai ir de Klark už pastangas taikiu būdu pašalinti apartheidinę politiką Afrikoje.

Lietuvoje

B.N.

MARIOSE PLAUKIOS TRYŠ SENIEJI KURŠIŲ LAIVAI - KURĖNAI

Aušra Pilaitienė

Senoji Klaipėdos uosto krantinėje prisvartuotas kuršių žvejų burlaivis - kurėnas "Oma" (kuršiai taip vadino močiutes). Ji savo lėšomis ir jėgomis pastatė klaipėdiečių Gailių ir Drevinskų šeimos. Tautodailininkas su jūrininko diplomu Egidijus Gailius parengė laivo techninį projektą, istorikas Valentinas Drevinskas, ilgą laiką dirbęs Jūrų muziejuje ir akvariume, sukaupe nemažai vertingos archyvinės medžiagos. Techninę pagalbą entuziastams suteikė Klaipėdos Vakarų laivų remonto įmonė ir Jūrų prekybos uostas.

(nukelta į 2 psl.....)

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. 1952 Nr. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co., 7722 George St. La Salle, P.Q. H8P 1C4.

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$25.-
Rėmėjo - \$30.-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Trijų Pabaltijo valstybių prezidentai susitinka su JAV-ių prez. Bill Clinton'u.

Iš kairės: prez. A. Brazauskas, prez. G. Ulmanis ir prez. L. Meri.

PABALTIO VALSTYBIŲ PREZIDENTAI JAV-SE

"NL" Redakcija gavo tokį oficialų pranešimą iš Baltųjų Rūmų:

THE WHITE HOUSE,
Office of the Press secretary,
New York,
September 27, 1993

"The President met today jointly with Lennart Meri of Estonia, President Algirdas Brazauskas of Lithuania and President Guntis Ulmanis of Latvia. It was the President's first meeting with the heads of state of Baltic countries.

The President expressed his admiration for the remarkable progress the Baltic people have achieved during the last two years in establishing democratic institutions and promoting economic reform. The President assured them of the strong U.S. interest in building close relations. The President reaffirmed U.S. support for reform and indicated the U.S. would move forward promptly on the new \$50 million Baltic-American Enterprise Fund. The President also stated the U.S. intended to construct 5,000 - 7,000 housing units in Russia to facilitate the

withdrawal of Russian forces from Estonia and Latvia.

The President welcomed the recent withdrawal of all Russian military forces from Lithuania. He also reiterated strong U.S. support for early, unconditional and rapid withdrawal of the remaining Russian forces from Latvia and Estonia. The President noted, that he had raised this matter in a number of recent discussions with Russian Federation leaders. The United States intends to be helpful to all parties concerned in promoting an amicable resolution of the withdrawal issue.

The President also discussed concerns raised by Russian government about the treatment of ethnic Russians in Latvia and Estonia while noting that international observers had found no evidence of human rights violations in those countries. The President expressed the hope that practical solutions could be achieved on this difficult issue. In this regard, the U.S. welcomes the constructive role played by the United Nations, the Conference on Security and Cooperation in Europe (CSCE) and The Council of Europe (COE) in helping to promote a resolution of all outstanding differences between Russia and the Baltic countries".

(... Atkelta iš 1 psl.)

Lietuvoje

Naujasis kurėnas pakels bures pavasarį. Iš ažuolo ir pušies išskobtas burlavis gali plukdyti penkiolika žmonių. Nuo senųjų kurėnų kurių dešimtys plaukiodavo mariose iki paskutiniąjį karo pradžios, jis skiriasi tik tuo, kad prireikus, brezentu bures gali pavaduoti variklis.

Dabar pamaryje yra trys plaukiojantys kurėnai.

KĄ SAKĖ LIETUVOS SOCIALDEMOKRATAI

Socialdemokratų frakcijos spaudos konferencijoje frakcijos narys Nikolajus Medvedevas, vertindamas Maskvos įvykius, pasakė, kad į juos nereagavo Lietuvos saugumą užtikrinančios institucijos. Rusijos sostinėje, prasidėjus riaušėms, Užsienio reikalų ministerijos ir prezidentūros languose nebuvo nė švieselės. N. Medvedevui tą naktį ir nepavyko sužinoti, kas yra atsakingas už dabartinę šalies padėtį, kaip būtų pasielgta, jeigu per Lietuvos teritoriją judėtų Rusijos kariniai daliniai iš Kaliningrado srities.

Spaudos konferencijoje dalyvavęs Seimo narys Vytenis Andriukaitis išreiškė susirūpinimą, kad tą naktį vargu ar vyko Valstybės gynimo tarybos, Seimo vadovybės, Vyriausybės, Nacionalinio saugumo ir Krašto apsaugos ministerijos posėdžiai. Tokį paklausimą Socialdemokratų frakcija vakar žadėjo pateikti Seimo posėdyje. V. Andriukaitis priminė, kad Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1991 m. rugpjūčio pučo Rusijoje dienos mis sugebėjo susirinkti per keleto valandų.

V. Andriukačio nuomone dėl spalio 4-osios nakties įvykių Rusijos sostinėje Lietuva galėjo patekti į ekstremalią situaciją - nežinia kaip būtų pasielgusi Rusijos kariuomenė Karaliaučiuje, taip pat neaišku, ar nebūtų užsukti naftos ir dujų čiaupai. Pasak V. Andriukačio, valstybės institucijos dirbtį grėsmės aktyvaizdoje nebuvo pasirodusios, o už jų veiklą ataskingai pareigūnai pagalbos laukė turbūt tik iš Dievo.

("Lietuvos Rytas" inf.)

LIETUVIŠKA MUZIKA FESTIVALIJE "EUROPA MUSICALE"

Spalio 1-ąją Miunchene prasidėjo trejus su puse metų ruoštas ir lauktas grandiozinis festivalis "Europa Musicale". Jame dalyvavo 33 geriausi Europos simfoniniai orkestrai iš 31 šalies. Radio bangomis kas vakarą koncertų klausėsi 2 psl.

apie milijardas pasaulio gyventojų. Muziką transliavo 50 radijo stočių. Festivalio moto: "Pažinti, mokytis, gerbti".

"Europa Musicale" dalyvavo ir Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras, vadovaujamas Gintaro Rinkevičiaus. Prieš pusantų metų jį pakvietė festivalio įkūrėjas ir meno vadovas - baronas Pankraz Freiherr von Freyberg. Prieš metus jis buvo specialiai atvykęs į Vilnių, kad išgirstų šį orkestrą.

"Europa Musicale" vyko trijose Miuncheno salėse vienoje geriausių Europos koncertinių "Prinzregenten" teatre bei "Herkulesaal in the Residenz".

Tikriausiai "Europa Musicale" taps tradicine švente. "Europa Musicale" surengti kainuoja apie 5.6 mil. Vokietijos markių.

Ją remia netiesioginiai "Lufthansa" - lėktuvų kompanija - lėktuvų bilietais, penkių žvaigždučių oficialus viešbutis "Bayrischer Hof" - nemokamu gyvenimu svečiams ir t.t. Antra rėmėjų grupė - koncertiniai partneriai, kurie finansuoja kolektyvų atvykimą. O tretieji - tai miestai ir šalies valdžia, Bavarijos kultūros ministerija ir visi teatrai bei salės, neimantys nuomos".

Festivalio koncertus spalio 1-ąją pradėjo Bavarijos radijo simfoninis orkestras.

Spalio 4-ąją pasirodė Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras. Publika rinkosi į 1900 metais pastatytą "Prinzregenten" teatru. Bilietų kainos nuo 45 iki 250 Vokietijos markių.

Lietuvos orkestro koncerto klausėsi beveik pilna salė. Tai geras ženklas, nes Miuncheno publika yra pakankamai konservatyvi ir išranki. Prieš koncertų pradžią Vytauto Landsbergio kalbą "Lietuva neša muziką" perskaitė Gintaras Rinkevičius. Pats V. Landsbergis į festivalį neatvyko dėl ligos.

Pirmosios dalies metu skambėjo profesionali šiuolaikinė muzika. Osvaldo Balakausko Antroji simfonija, Felikso Bajoro dainų ciklas "Auki, auki", "Žalias beržas" atliko solistė Giedrė Kaukaitė. Po pirmosios dalies publika plovimais 5 minutes nepaleido artistų. O antrosios dalies metu nuskambėjusios Mikalojaus Konstantino Čiurlionio poemos "Jūra" santūrus bavarai pradėjo iš pasitenkinimo trypti kojomis. Daugelis išskyrė ypatingą lietuviško kolektyvo veržlumą, energiją ir jėgą, puikų dirigentą ir solistę.

Po koncerto surengtame priėmime baronas Pankraz Freiherr von Freyberg pareiškė: "Šiandien išklauseme puikų stipraus kolektyvo koncertą, - kalbėjo jis. - Jis dar kartą parodė, kokie mes skirtingi. Štai Europa atrado Čiurlionį - aš jį iš tiesų pamėgau.

Kodėl Europą vienyti ir jos pažinimą skatinti ėmėsi muzika? Todėl, kad tai - ištigiausias ir visiems prantamas menas. Muzika - tai poezija, nuausta iš oro, o "simphonio" praktiškai reiškia "darna". Kas gali geriau sutaukyti pasaulį negu muzika? Festivalis tuo ir įdomus, kad šalia Vienos filharmonijos orkestro, griežiančio Vienos klasikų, čia gali išgirsti Lietuvos valstybinį simfoninį orkestrą, griežiantį Čiurlionį. Esu laimingas, kad politikai ėmėsi vienyti senąją kultūros žemyną - Europą. Tačiau sienas turi griauti ne tik bendri pinigai, bet ir kultūra. Be jos yra neišsivaizduojama ateities europiečio sąvoka".

● Vilnius, spalio 5 d. (BNS). Vidutiniškai po pusę milijono litų Vyriausybės skyrė kai kurių pramonės, sveikatos apsaugos bei kultūros objektų statybai baigti. Pavyzdžiui, Panevėžio valstybinei grūdų perdirbimo įmonei skirta 460 tūkst. litų, valstybinei akcinei įmonei "Šiaulių pienas" - 540 tūkst. bei Švenčionių centrinei ligoninei - 500 tūkst. litų. Dar 280 tūkst. litų skirta Vilniaus paveikslų galerijos kapitaliniam remontui baigti. Pinigai skirti iš papildomai gautų valstybės biudžeto lėšų.

Be to, biudžeto lėšomis nutarta padėti kai kuriems leidiniams ir vienišioms žmonėms, iš dalies finansuoti mokslinius tyrimus.

Iš viso 65,6 tūkst. litų bus skirta literatūros ir kultūros leidiniams: žurnalams "Metai" - 18 tūkst., "Kultūros barai" - 16 tūkst., "Vilnius" - 15 tūkst. bei savaitraščiui "Literatūra ir menas" - 16,6 tūkst. litų.

65 tūkst. litų paskirta Socialinės apsaugos ministerijai - nemokamai maitinti vienišus žmones, dar 10 tūkst. litų - Tarptautinių šeimų metų programai.

Filosofijos, sociologijos ir teisės, Imunologijos bei Biochemijos institutams skirta 120 tūkst. litų moksliniams tyrimams bei įrangai. Fizikos institutas

už 4 tūkst. litų numato suremontuoti radioaktyviųjų atliekų laidojimo punktą Širvintų rajone pastatus ir įrengimus, sutvarkyti telefono liniją.

Generolo Stasio Raštikio ir jo žmonos palaikų pargabenimo iš JAV į Lietuvą išlaidas - 42 tūkst. litų - taip pat padengė Vyriausybė.

● Kauno valstybinis choras (vadovas Petras Bingelis) ir Lietuvos kamerinis orkestras, diriguojami Sauliaus Sondeckio, dalyvavo tarptautiniame W.A. Mozarto muzikos festivalyje Italijoje, Rovereto mieste. Šis miestas didžiuojasi tuo, kad jame savo pirmąją koncertą Italijoje surengė dešimtmetis Mozart'as. Festivalio programoje dominavo kamerinė Mozart'o muzika. Šiemet jame dalyvavo Berlyno filharmonijos virtuozei, kvartetas "Syrinx", Venecijos ir Turino kvartetai, Zaleburgo trio, pianistas Aldo Ciccoloni ir daugelis kitų žymių atlikėjų.

Kauno choras ir Lietuvos kamerinis orkestras atliko du Mozart'o kūriniai: "Dovydo atgaila" ("Davide penitente") ir motetą "Ave verum".

Prie su polėkiu skambėjusio Lietuvos artistų pasirodymo puikiai derėjo ir italų solistų tercetas, muzikaliai padainavęs virtuozei solistų partijas.

Gausiai susirinkusios paublikos aplodismentai privertė pakertoti "Ave verum".

Prie ši festivalį Kauno choras dalyvavo Vidurio Europos tarptautiniame festivalyje, kuris vyko Italijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Slovėnijoje, Suomijoje.

MAFIJOZAI KERŠIJA ŽURNALISTUI

Spalio mėn. 12 d. rytą prie savo namų VILNIUJE trimis šūviais iš pistoleto buvo nušautas "RESPUBLIKOS" laikraščio žurnalistas Vitas Lingys.

Jis vadovavo redakcijos teisėtvarkos skyriui.

Redakcijos darbuotojai tvirtina, kad po to, kai

dienraštyje buvo atspausdinami straipsniai apie nusikaltėlių veiklą, žurnalistas būdavo grasinamas. Prieš pusantų metų Vito Lingio sodyba Ukmergės apylinkėje buvo nežinomų asmenų sudeginta.

Žurnalistas Vitas Lingys buvo gimęs 1960 m. Liko žmona Laima ir duktė Agnė.

Vidaus Reikalų min. pavaduotojas pareiškė, kad

padarys viską, kad nusikaltėliai būtų išaiškinti.

Prezidento atstovas spaudai Nerijus Maliukevičius šią žmogžudystę pavadino "pasikėsimu prieš valstybės pagrindus".

Seimo posėdyje opozicija pareikalavo, kad prezidentas ir vyriausybė skubiai imtųsi veiksmingų priemonių prieš organizuotą nusikaltimą.

Lietuvos Respublikos Seimo nariams

DĖL KOMUNISTINIŲ NUSIKALTIMŲ TEISINIMO

1991m. sausio 13-osios pučo, autonominių antikonstitucinės veiklos Vilniaus ir Šalčininkų rajonuose bylos vilkinamos beveik treji metai. Prokuratūra paleidžia už 1000Rb. užstata V.Šved, o P. Aleknavičiui, KPSS Lietuvos padalinio veikėjui, žinomam žmonių persekiotojų ir skriaudėjų, leidžiama pabėgti iš teismo. Buvęs Mažeikių KPSS Lietuvos padalinio sekretorius I. Vjdmantas už pučistinius veiksmus 1992m. lapkričio 11d. išteisinamas.

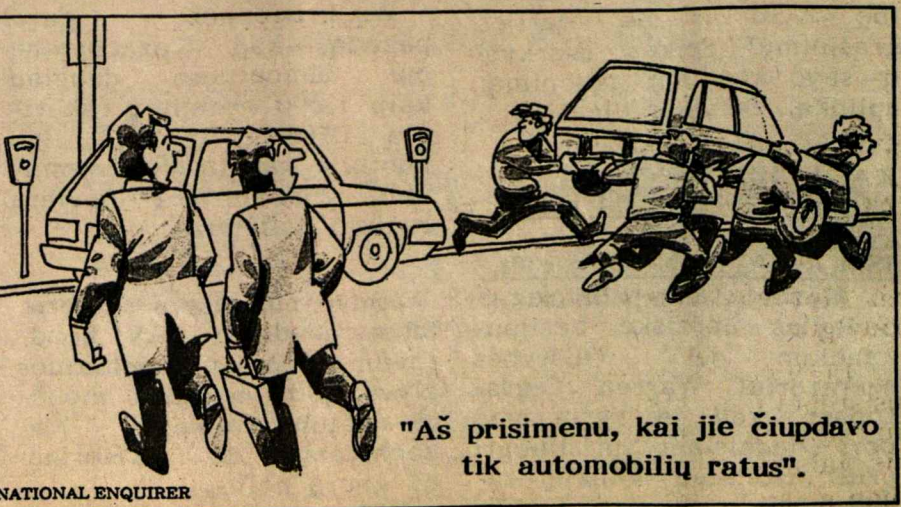
Lietuvoje KPSS padalinio vietiniams veikėjams už antivalstybinę veiklą bylos nekeliamos, motyvuojant, jog esą neaiškumų įvertinant KPSS nusikalstama veikla.

Nauju pavadinimu (apsimetant neišmanymu) gali būti užregistruota atkuriamą Lietuvos kompartiją. Buvęs tos partijos sekretorius J. Kuolelis kviečia tai padaryti, o kitas buvęs sekretorius S. Giedraitis lankosi ir seime.

Nenubaustas nė vienas Lietuvos žmonių kankintojas ar budelis. Teisiškai neįvertintos nusikalstamos lietuvių tautai organizacijos, visuomenė pati priversta rinkti duomenis apie fizinio ir dvasinio genocido Lietuvoje vykdytojus, nes nepasitiki prokuratūra ir teismais. Niekas nepatikės, kad šimtai tūkstančių mlrušiųjų ir gyvųjų, kentėjusių už lietuvių laisvę, šiandien neturi teisės ne tik į istorinį įvertinimą, bet ir į teisingumą.

Paskutiniai įvykiai Rusijoje ir ruošas pučas Latvijoje parodė, kokios yra pavojingos komunistinės jėgos samplaikoje su koruptuotomis ir mafijinėmis jėgomis. Generalinis prokuroras A. Paulauskas ir Aukščiausiojo Teismo pirmininkas M. Lošys privalo prisiminti visą savo pareigybę atsakomybę dėl valstybės gynimo. Seimo nariai:

Algirdas Endriukaitis, Vilija Aleknaitė, Mečislovas Treinys, Algirdas Patackas ir kt.

"Aš prisimenu, kai jie čiupdavo tik automobilių ratus".

Lietuvoje

SIMONUI DAUKANTUI - 200 METŲ
S A Š A U K A
"DAUKANTO TAKAS"
spalio 23 d.

Simonas Daukantas, siekdamas pasisemti mokslo žinių, iš gimtojo Kalvių kaimo į Vilnių atkeliavo pėsčias. Simboliniu "Daukanto taku" žygeiviai keliavo jau ne kartą. Keliautojų sąjungos dviratininkai spalio pirmosiomis dienomis įveikė S. Daukanto gimtinę ir Lietuvos sostinę skiriantį atstumą, primindami apie artėjantį jubiliejų ir kviesdami į "Daukanto taką".

Prisimenant atkaklaus žemaičio žygį į Vilnių, visi Lietuvos žmonės kviečiami spalio 23d., šeštadienį, nukeliauti pėsčiomis nors kelis kilometrų ir 15val. susikaupti Daukanta menančiose vietose. Kam tokios vietos sunkiai pasiekiamos, siūloma keliauti artimiausiomis apylinkėmis ir burtis prie piliakalnio, istorijos, kultūros ar kito Lietuvos senovės menančio paminklo.

Prisiminę S. Daukanta, paskaitę jo tekstų, pakankliavę ir padainavę, 15.00 val. mintimis susijunkime simbolinėje grandinėje, žinodami, jog šią akimirką bendraminčiai uždegs žvakutes ant Simono Daukanto ir jo motinos kapų, o kiti sąsaulos dalyviai nulenks galvas XIX amž. tautos žadintojui Papilėje, Varniuose, Žemaičių Kalvarijoje, taip pat ir visoje Lietuvoje...

Vilniečiai susitinka Universiteto S. Daukanto kiemelyje 14.30 val.

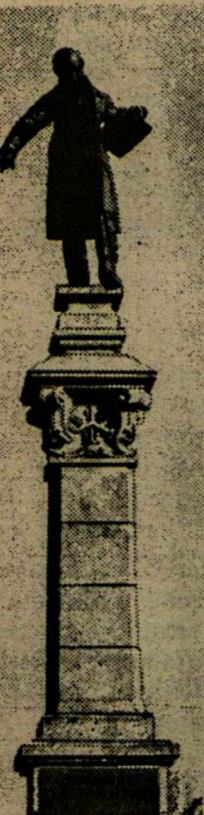
Viliamės, kad ši mūsų vienybės akimirka Simono Daukanto 200 metų jubiliejaus išvakarėse įžiebs dar vieną tautos dvasinio atgimimo kibirkstėlę. Lietuvos Keliautojų Sąjunga

S. Daukanto muziejus Papilėje

Akmenės kraštotyrininkai ruošiasi lietuvių istoriko, rašytojo, liaudies žvietojo Simono Daukanto gimimo 200-ųjų metinių minėjimui. Rasturuiame name, kuriame paskutiniuosius savo gyvenimo metus leido S. Daukantas, atidarytas visuomeninis memorialinis muziejus. Papilėje jo vardu pavadintą aikštę ir

1930-aisiais metais skulptoriaus V. Grybo sukurtą paminklą prižiūri S. Daukanto vidurinės mokyklos moksleiviai.

Rajono kraštotyrininkai kreipiasi į visus respublikos gyventojus, prašydami jų papildyti muziejų eksponatais, susijusiais su rašytojo gyvenimu.

TAUTOS PAŽANGOS JUDĖJIMO STEIGĖJŲ TARYBOS PAREIŠKIMAS

D Ė 1 Lietuvos - Lenkijos derybų

Lietuva ir toliau siekia normalizuoti santykius su kaimyninėmis valstybėmis. Tai rodo besitęsiančios derybos su Rusija, Lenkija, Baltarusija. Labai natūralu, kad jas apunkina praėjities įvykių našta.

Tautos Pažangos judėjimo Steigėjų tarybą labai neramina derybų su Lenkija eiga. Savo aiškia nuomone mes išsakėme dar 1992 m. sausio mėn., kuomet, būdami Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos deputatais, neigiamai įvertinome paruoštą Lietuvos-Lenkijos deklaraciją dėl draugiškų santykių ir kaimyninio bendradarbiavimo, kurią po kelių dienų pasirašė tuometinis Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras A. Saudargas. Jau tada buvo akivaizdu, kad ši deklaracija prieštarauja Lietuvos interesams ir kad ministras A. Saudargas buvo paprastu vykdytoju, nors tikrais sumanytojas buvo kitas.

Šiuo metu, kai baigiamos Lietuvos-Lenkijos derybos dėl tarpusavio sutarties pasirašymo, mes dar kartą pareiškiamo, kad sutartyje būtina įvesti 1920 m. Lenkijos valstybės agresijos metu įvykdytą Vilniaus krašto okupaciją ir vėlesnę aneksiją. Jei to nebus, įvairūs Lenkijos politikai ir istorikai, o taip pat Lietuvos lenkų reakcingos organizacijos bei atskiri politikai ir toliau teigs, kad Lietuva Vilniaus kraštą gavo neteisėtai pagal Molotovo-Ribentropo paktą. Tik Lenkijai pripažinus jos įvykdytą Vilniaus krašto okupaciją 1920 m. ir vėlesnę aneksiją, bus galima deramai įvertinti ir vėlesnius įvykius.

Suprantame, kad Lietuvos delegacijai derybose su Lenkija sprendžiant šią problemą laukia nelengvas darbas. Tačiau norime priminti, kad negalima daryti jokių nuolatinių principinių dalykuose, o 1920 m. įvykdytą Vilniaus krašto okupaciją juo ir yra. Okupacija lieka okupacija, ar ji įvykdyta 1920 m. ar 1940 m.

Tai, kad Lenkijos vyriausybė delegacijai derybose su Lietuva atsisako į sutartį įtraukti punktą dėl Lenkijos valstybės įvykdytos agresijos 1920 m. prieš nepriklausomą Lietuvos Respubliką ir nori palikti šių įvykių analizę istorikams, rodo, kad Lenkija ir toliau puoselėja savo teises į Vilniaus kraštą.

Tautos Pažangos judėjimo Steigėjų Tarybos pirmininkas
Eg. Klumbys

1993 m. rugsėjo 27 d.

TAUTOS PAŽANGOS JUDĖJIMO STEIGĖJŲ TARYBOS PAREIŠKIMAS

Dėl Lietuvos Respublikos politikos Karaliaučiaus srities atžvilgiu

Lietuvos Respublikos užsienio politika ir toliau kelia nusistebėjimą. Vis labiau ryškėja, kad nėra jokių strateginių krypčių nei su kaimyninėmis, nei su toliau esančiomis valstybėmis.

1993.X. 27.

Ypac neramina tai, kad iki šiol nieko nepadaryta ypaci svarbiame Lietuvai regione - Karaliaučiaus srityje. Čia, kur realiai susikerta Vakarų ir Rytų interesai, mūsų valstybės politika prasideda ir baigiasi pažadais. Nieko nuneveikta vykdant politiką Karaliaučiaus srities atžvilgiu per tą laikotarpį, kuomet užsienio politikai vadovavo V. Landsbergis ir A. Saudargas, taip pat nieko nepadaryta ir per laikotarpį, kai užsienio politikai vadovauja A. Brazauskas ir P. Gylys. Dar š.m. liepos 6 d. užsienio reikalų ministras P. Gylys susitikime su Kaliningrado srities lietuvių kultūros bendrijos ir katalikų parapijos atstovais pažadėjo, kad per du mėnesius bus atidarytas Lietuvos Respublikos konsulas Kaliningrade. Deja, jau trys mėnesiai, o jokių konkrečių rezultatų nėra.

Tautos Pažangos Judėjimo Steigėjų Taryba mano, kad Lietuvos Respublikos konsulas Karaliaučiuje turi būti atidarytas kuo greičiau, o užsienio reikalų ministrui P. Gylui primena, jog pažadais grįsta politika veda į aklaivietę.

Eg. Klumbys,
Tautos Pažangos Judėjimo Steigėjų Tarybos pirmininkas

1993 m. spalio 5 d

APIE HELKSINKIO GRUPĖS NARIUS

OKUPANTŲ IR KOLOBORANTŲ VALDOMOJE LIETUVOJE

A. Statkevičius

(Paskaita, skaityta JAV gyventojams lietuviams Čikagoje, Jaunimo Centre, 1988 m. birželio 4 d.)

Daugumai pasaulio žmonių yra žinoma, kad 1939.VIII. 23 d. Ribentropas su Molotovu Maskvoje pasirašė nepuolimo paktą ir slapta protokolą prie jo. Realizavus šį protokolą, Lietuva, Latvija ir Estija pateko į Sovietų įtakos sferą. 1940 .VI.15 buvo okupuota Lietuva, o kitą dieną - Latvija ir Estija. Nuo tada tose pavergtose tautose prasidėjo vargai ir nacionalinio išsivadavimo kova, kuri tęsiasi iki šiol.

Būdamas medicinos studentas, aš išitraukiau į kovą už savo ir kitų tautų laisvę. Rėmiau rezistentus, partizaninę kovą. Turėjau slapyvardį Klevas. Keturis medicinos fakulteto kursus baigiau Kaune. Vengdamas arešto, medicinos studijoms iš Kauno universiteto persikėliau į Vilniaus universitetą.

1947 metais buvau jau paskutiniame kurse. Rudenį, eidami į akių ligų paskaitą, mano kurso studentai universiteto koridoriuje pastebėjo KGB prokurorą ir keletą jį lydinčių vyrų. Jie studentų klausė, kuris čia yra Algirdas Statkevičius. Mat niekur Vilniuje nebuvau priregistruotas, ir mane galėjo rasti tikrai paskaitų metu. Studentai kolegos man apie tai kuo greičiausiai pranešė ir padėjo pasislėpti. Saugumiečiai tikrino visų vyrų dokumentus, bet manęs jau nebuvo.

Po to ketverius metus su svetima Vytauto Vaicekausko pavardė dirbau kaimo ambulatorijū ir gimdymo namų vedėju. 1951.VI.22 Vainute, Šilutės rajone, į mano butą atėjęs milicininkas sakė, kad labai sunkiai susirgo jo duklė. Prašė pagalbos. Kartu su milicininku sparčiai žingsniais nuėjau į jo butą. Vos atidarėm duris, mane staiga užpuolė keletas vyrų. Žiauriai, be pasigailėjimo musė partrenkė mane ant grindų. Tada jie išėmė iš mano kelninių diržą ir už nugaros surišo rankas. Tai buvo KGB darbuotojai. Po to jie, užmoyė maišą ant galvos, vedė per miestelį. Nenorėjo, kad žmčnės sužinotų, ką jie veda. Paskui jie kaip sviedinį įmetė mane į automašiną ir nuvežė į Klaipėdą. Ten atrišo nuveržtas rankas. Norėdami sadistiskai pasilinksinti, pasitycioti be pažeminti, padavė man akordeoną, liepė groti.

Po to surištomis rankomis išvežė į Kauno KGB rūmus. Net nakčiai jų neatrیشo. Kitą dieną automašina nuvežė mane į Vilniaus KGB kalėjimą. Kameroje buvo priimta mane dieną ir naktį. Tardydavo tikrai naktimis. Dieną miego ti neleidavo. Norėjau skaityti knygą, tačiau buvo per tamsu. Aš ir dar vienas suimtas - Vytautas Dūda - prašėme įsukti šviesesnę lempuotę. Dėl to mus abu penkioms paroms uždarė į ypatingą griežtumo karcerį. Uždarė mus į atskiras kameras. Išrengė. Paliko tik su maudymosi kelnaitėmis. Karceris buvo giliame rūsyje ir labai šaltas, grindys bei sienos šlapios. Nakčiai ant šlapių betono grindų įmesdavo vartelius. Ant jų gulėti buvo dar šalčiau. Visas 5 paras drebėjau ir kalenau dantimis. Gailėjau, kad teks žūti, kad negalėsiu toliau tęsti kovos. Rytą kaip visos paros racioną duodavo vieną puoduką vandens ir 50 gr. duonos. Kasdien į kamera įeidavo KGB darbuotojas ir kumščiais mušdavo, spardydamo.

Po penkių parų aš vos gyvas grįžau į kamara. Mano draugas, atsėdėjęs kitame karceriūje, sugrįžęs sakė, kad kitą kartą verčiau pasirinktų mirtį, bet ne penkias paras išbūti tokio karcerio pragare. Vėliau daug kur teko sėdėti karceriuose, bet tokio žiaurumo, kaip Vilniaus KGB, niekur nesutikau.

Greitai po to karinis tribunolas nuteisė mane 25 metus būti lageryje, o po to dar 5 metus tremtyje. Ilgą laiką laikė Maskvos "Krasnopresnenskaja" kalėjime. Paskui išvežė į Kirovo kalėjimą. Ten suformavo didelį etapą į lagerį, esantį Altajaus kalnuose, prie Mongolijos sienos.

Gyvuliniuose vagonuose, neturinčiuose langų ir ventiliacijų, vežė ilgai. Kas dieną sargybiniai, įėję į vagoną, mušdavo medinėmis "šlėgomis". Kriminaliniai kaliniai vagone plėšikavo: išrengdavo žmčnes, atimdavo drabužius ir gaunamą maistą. Vyko grumtynės, buvome kruvini. Sargybiniai į tai nekreipė dėmesio. Jie stengėsi sutraukti žmonių ryšius, vertė visus bijoti.

Atvykus į lagerį, iš visų atėmė teismo nuosprendžius. Grumtynės su kriminalistais tęsėsi ir čia. Jie kovėsi su peiliais, o mes - tuščiomis rankomis. Man grasino peiliu perpjauti abi akis. Susirgau sąnarių reumatu, širdis išstisoma valandomis plakė neritmingai. Varė į betono fabriką sunkiausiems darbams, nors dirbti visai negalėjau. Kartais prarasdavau sąmonę. Be to, visą laiką kankino radikulitas, nugaros skausmai. Vėliau daug kartų sėdėjau karceriuose, izoliatoriuose.

Dėl to, kad neišstengiau įvykdyti nustatytų išdirbio normų, mane ir dar apie 30 žmonių išvežė į ypatingai pavojingą kriminalistų lagerį, nors Vyriausiosios lagerių valdybos - Gulago - taisyklėse buvo parašyta, kad politiniai kaliniai turi būti laikomi atskirai nuo kriminalistų. Todėl mes reikalavome vežti mus į bet koki politinių kalinių lagerį ir atsisakėme eiti iš vagono, užsibarikadavome duris. Jau žinojome, kad tame lageryje kaliniai yra šaudomi netgi ant gultų barakuose, jeigu lagerio teritorijoje pasirodo trys kartu einą kaliniai - į juos be perspė-

Kauno ažuolyne prie Dariaus ir Girėno paminklo

Nuotr. K. Andruskevičius

jimo šaunama iš sargybos bokštelių.

KGB sargybiniai jėga išmušė mūsų vagono barikadas, ėmė šaudyti į politinius kalinius. Keletas krito negyvu. Kareiviai su sunkiomis, storomis lazdomis išiveržė į vagoną. Mane norėjo užmušti, tačiau aš smūgi atrėmiau desinė ranka. Lūžo tos rankos kaulas. Greitai šokau iš vagono, nusiritau pylimu žemyn ir gulėjau kaip negyvas. Po to mus visus antrankiais surakino vieną prie kito po du ir uždarė kriminalistų karceriuose. Išlaikė tenai keletą mėnesių, bet mes atsisakė eiti gyventi į kriminalistų zoną.

KGB darbuotojai buvo dėl to patraukti teisminei atsakomybėn, tačiau jie paskelbė, kad ne jie nušovė ir sužalojo kalinius, o kaliniai išžudė vienas kitą. Po 2-3 mėnesių atvežė mus į lagerį prie japonų belaisvių kapų ant Lenos kranto, Osetrovą - Ust-Kuto vietovę. Nuo ten dabar Ramiojo vandenyno link nutiestas naujas kelių tūkstančių kilometrų ilgio geležinkelis BAM - Baikalo-Amuro-Magistralė.

Buvo skelbiama: "Kas nedirba - tam mirtis". Aš dirbti negalėjau, o be to, ir nenorėjau tarnauti okupantams. Vėl prasidėjo karceriai, vėl kalinių etapai. Atvežė į vieną lagerį, kur siautė dizinterija. Gydytojų nebuvo, vien tikslai. Kinijoje gimęs ir ten užaugęs felčeris Aleksej Svetlov. Mane paskyrė eiti gydytojo pareigas. Nebuvo vaistų. Įvesti griežtą karantiną neleido. Dėl to dizinterija išplito po daugelį kitų lagerių. Mirė žmonės. Greitai po to mane paleido iš lagerio.

Sugrįžau į Vilnių. Įstojau į medicinos fakultetą baigti studijų. Daug kartų į Vilniaus miesto milicijos valdybą mane kvietė KGB darbuotojai ir reikalavo pasidaryti jų šnipų tarp studentų. Grasino pašalinimu iš universiteto ir grąžinimu į Sibirą. Griežčiausiai atsisakiau su jais bendradarbiauti. Persigalvoti leido keletą savačių. Įsitikinę, kad manęs nepalauš, privertė pasirašyti raštą, kad niekam apie tai, kas buvo kalbėta, nepasakosiu.

Baigęs universitetą, dirbau gydytoju Rumšiškėse. Miestelis po kelių mėnesių turėjo būti visiems laikams užlietas vandeniu. Iš kapų mirusiųjų pernešė į kalną. Vietoje nebuvo maisto, netgi duonos, nors vyko didelės apimties statybos. Nebuvo jokio visuomeninio transporto. Vadovavau naujos ambulatorijos statybai. Po to grįžau į Vilnių. Tapau sanitarijos gydytoju Vilniaus valgyklų trestė.

Kai tikrai ėjau tikrinti valgyklų ar restoranų - visur vaišino gėrimais. Mačiau, kad laukia girtuoklio likimas. Atsisakiau to darbo. Pradėjau dirbti Finansų ministerijoje, Vyriausiojoje Lietuvos draudimo valdyboje, vyriausiojo gydytoju. Iš atsiųstų dokumentų nustatinėdavau darbingumo netekimo procentą beveik visiems respublikos žmonėms, kurie buvo apsidraudę ir susižaloję nelaimingo atsitikimo metu. Pamačiau, kad daugiausia žmonių žūna bei susižaloja, būdami girti. Parašiau straipsnį: "Ką pasirinksim - kultūrą ar alkoholį?" Dėl jo paskelbimo "Švyturio" žurnale 1969 m. lapkričio mėnesį Vyriausiosios valstybinės draudimo valdybos vadovybė grasino atleisti iš darbo. Advokatai mane apgynė ir dirbau toliau.

Dirbdamas finansų ministerijoje, parašiau knygą "Visuomenės gyvenimo abėcėlė arba bendradarbiavimo manifestas". Joje iš nepriekiaštingos dorovės pozicijų kritikavau komunistų ideologiją bei praktiką. Įrodžiau tą patį, ką Reaganas padarė daugiau kaip po dešimt metų: paskelbiau, kad SSSR - blogio imperija. Pusantrų metų išlaikė Vilniaus kalėjime.

Išėjęs iš kalėjimo, daugiau kaip pusę metų mokiausi Gydytojų pasitobulinimo kursuose. Po to devynerius metus dirbau Vilniaus greitosios medicininės pagalbos stotyje. Apie trejus metus - terapeutu. Vėliau Vilniaus universitete išėjau psichiatrijos specializacijos teoriją bei praktiką. Išdavė gydytojo psichiatro diplomą. Siekdamas taikos ir matydamas žmonių susinaikinimo grėsmę, parašiau knygą "Sofiokratija ir geodoroviniai jos pagrindai". Įrodžiau, kad be nepriekiaštingos moralės principų negalima ne vien garbinga taika, bet ir moralinė bei materialinė žmonijos gerovė.

Pastebėjęs, kad Sovietų Sąjunga visai negerbia 1975 metais pasirašyto 35 valstybių išpareigojimo ginti žmogaus teises (Helsinkio susitarimo) bei Aukščiausiosios tarybos prezidiumo ratifikuotą tarptautinių paktų, liečiančių žmogaus teises, tapau Lietuvos visuomeninės grupės Helsinkio susitarimui remti nariu. Grupės veikla gynė nacionalistinius ir internacionalinius reikalus.

(bus daugiau)

3 psl.

NERAMAUS KETURVĖJINIINKO POETO KAZIO BINKIO ŠIMTMEČIUI PAMINĖTI

Stepas Varanka

Lietuvai paskelbus ir atgavus savo Nepriklausomybę 1918 metais, joje prasidėjo tautinio atgimimo kūrimasis. Sujudo rašytojai, poetai ir menininkai, ypač jaunesnieji, kuriems anksčiau nebuvo sąlygų viešai reikštis, o jų buvo jau nemažas būrys beieškančių naujų srovių kūryboje. Šiame pasaulyje taip jau yra: jaunystėje ieskoma ir siekiama ko nors naujo, kitokio, nepaprasto, maištingo, pasipriešinanco kartais net trokstant paniekinti nusistovėjusias tradicijas, papročius, norint pasirodyti kitokiais, negu vyresnieji. Aiškiau pasakius, keičiant tradicinę tvarką, kuriamos naujos formos, mados ir skleidžiant tas idėjas, ieškoma pritarėjų ir pasekėjų. Vienu laikotarpiu tokiu maištininku buvo ir poetas Kazys Binkis.

Jaunystė ir mokslas

Šiomet sueina 100 metų nuo poeto Kazio Binkio gimimo. Taip pat sekančiais metais sueina ir kitų žymesnių mūsų poetų šimtmečio sukaktys: Vinco Mykoliaičio Putino, Butkų Juzės - Juozo Butkaus ir kt. Kazys Binkis - poetas, rašytojas, mokytojas, žurnalistas, kritikas, recenzentas, naujos stovės skleidėjas, vertėjas, dramaturgas, savanoris, ieškantis pasaulyje teisybės. Kaziukas gime 1893 m. lapkričio 4 d. Lietuvos pakraštyje, prie Latvijos sienos, Gudelių kaime, esančiame netoli Papilio miestelio, Biržų apsk. Tėvas Antanas, ūkininkas, našlys, susipratus ir apsiskaitęs lietuvis. Būdamas jau vyresnio amžiaus, vedė antrą žmoną Petronėlę Butėnaitę, kilusią iš Griaužių kaimo. Ji jam pagimdė tris vaikus: dukrelę Uršulę, sūnų Kaziuką, o trečias mirė kūdikystėje. Mirė ir Uršulytė, išgyvenusi vos 7 metus.

Tėvas turėjo tris brolius: Praną, Petrą ir Juozą. Visi turėjo savo ūkius šalia vienas kito, gavę iš tėvo po 10 hektarų žemės. Tėvas mirdamas 1906 metais paliko trylikametį Kazelį su našle motina. Jis nuo pat jauniausių metų buvo labai judrus, gyvas ir išdykęs. Daug laiko praleisdavo gamtoje prie Rovėjos upelio ir netoliese esančio grafo de Guffe dvaro užžėlusių tvenkinių, stebėdamas paukščius, plaukiojančias žuvis ir gyvulius.

Tėvas buvo rastingas žmogus. Jaunystėje turėjo atitarnauti užkrautą karinę prievolę Rusijoje, Peterburgo imperatoriškoje gvardijoje. Tėvo pastangų dėka, Kaziukas būdamas 6 metų, jau mokėjo lietuviškai skaityti ir rašyti, vėliau ir rusiškai. Tėvas vakarais sūnui pasakodavo apie savo tarnybą ir didmiesčio gyvenimą. Motina, keletą metų tarnavusi pas grafą jaunam sūnui pasakodavo apie turtingų ponų gyvenimą ir jų išdaigas.

Kaziukas jaunystėje, kaip ir visų kitų Lietuvos ūkininkų vaikai, turėjo padėti tėvams prie ūkio darbų. Ankstyva jaunystė praleista ūkyje žuvalaujant, grybaujant, uogaujant, ganant basam gyvulius, klausant bernų pasakojimus apie velnius, raganas, vaikščiojančius numirėlius. Naktigorių laužai, tamsios naktys ir vilkų staigimai, aklių prunkštimas, mėnulio šviesoj fantastiški paslaptingi judantys šešėliai ryškiai įsmigo į jauno berniuko atmintį. Vėliau tas buvo puikiai supinta jo lyrikoje.

Kaziukas mėgdavo visokias išdaigas. Nematant tėvams, pavakariais išnykdavo iš namų, Rovėjos upelio pakrante bėgdavo kapinių link. Netrukus pasklido kalbos, kad tamsiomis naktimis kapinaitėse slampinėja neramios "dūšėlės".

Kartais į ganyklą jodavo atbulas, įsikibęs arkliui į uodegą. Keletą kartų, tėvams nesant namuose, Kaziukas vaidino "riterį": arkliui ant galvos užmovo maišą, paradaavo kaimo gatvele.

Lankydamas Papilio mokyklą, savo draugams sakydavo, "jeigu mokykloje negauna paklūpėti ant žirnių, tai, atrodo, kažko trūksta..." Binkio klaidės draugas, turtingų ūkininkų sūnus Petras Plepis, po daugelio metų yra pasakęs, kad norint surašyti visas Kazelio išdaigas, reikėtų sunaudoti vežimą popieriaus. Be to, buvo ir tokių išdaigų, kurių geriau neminėti...

Binkis mokėsi Papilio pradžios mokykloje, Kauno "Saulės" Draugijos mokytojų kursuose, Žemės ūkio mokykloje, Biržų keturklasėje, Vilniuje lietuvių mokytojų kursuose, ruošėsi brandos atestatui gauti. 1920-1923 su pertraukomis, kaip laisvas klausytojas, studijavo Berlyno universitete literatūrą, meną, filosofiją. Gerai buvo išmokęs vokiečių ir prancūzų kalbas. Prabėgus metams, Binkis sakėsi, nei vienos mokyklos savo gyvenime nebaigęs.

Binkis Kaune

Po tėvo mirties, po dviejų metų sunkaus ūkininkavimo darbų, jaunutis ūkininkas jaučią, kad išklysti į platesnį ir šviesesnį gyvenimą, esant priištam prie ūkio, nėra galimybių. Apleidžia ūkį, atsiranda Kaune. Jis aukštas, lieknas, juodaakis, tamsiaplaukis, gražių veido bruožų, visada tvarkingai apsirengęs. Draugiskas, mėgstantis draugų kompaniją ir subvimus. Mėgo muziką. Binkio draugas, Jonas Aistis-Kossu Aleksandravičius, knygoje "Apie laiką ir žmones" rašo, kad Papilio "Aras", tai savotiška charakterio mišlė. Buvo staigus ir ambicingas. Mėgdavo šposus ir išdaigas. Kartą, kai Aistis Binkiui pasakęs, kad jis esąs gimęs diplomatas, Kazys atsakęs, kad ji jau kartą draugai padarė diplomatu, iduodami jam diplomatinį kumpių paketą nuvežti į Berlyną. Kumpius vokiečiai užuodė, o jam reikėjo aiškintis ministerijoje dėl kumpių netekimo.

Binkis, neturėdamas praktiškos profesijos, nei pastovios tarnybos ir pajamų, bandė platesniu mastu ūkininkauti. Tas jam nesisekė. Nugyveno 3-4 nemažus ūkius... Viena syki Binkis draugui aiškino, kad jis yra suradęs idealų ūkį ir galvoja jį užpirkti. Sakė, žemės yra tik septyniasdešimt hektarų ir visa n e d i r b a m a . Čia pat ežeras, čia pat krūmai, - medžiok, meškeriok ir rudeni rudokes rink... Aišku, tai nėra ūkininkavimas, tai tik svajonės. Binkis jaunystėje gyveno nerūpestingai ir savo sveikatos nesaugojo. Toks jo gyvenimas vėliau atsiliepė į sveikatą.

Binkis, pabėgęs iš lenkų okupuoto Vilniaus, stoja savanoriu į besikuriančią Lietuvos kariuomenę. Iš "Geležinio Vilko" kavalerijos dalinio skiriamas į menininkų batalijoną ir su Kipru Petrausku ir Stasiu Šimkumi, lanko karius fronte. Trumpą laiką Binkis dirbo Papilės dvaro grafo miško urėdu padėjėju. Vilniuje tvarkė Liudo Giros asmenišką archyvą. Apie tris metus mokytojavo Papilės mokykloje labai sunkiomis sąlygomis. Prie Papilio esančiame Kučgalio sodžiuje su buvusiu mokytoju Mykolu Jakubėnu įkūrė suaugusiųjų kursų. Nepaisydamas sunkių sąlygų ir žiemos šalčių, su senu smuiku po pažastim eidavo apie 9 kilometrus ir ten mokė apylinkės žmones skaityti, rašyti, skaičiuoti, dainuoti ir eilėdaros pagrindų. K. Binkis, kaip mokytojas, turėjo savo metodą. Nepripažino ir nenaudojo 4 psl.

tuo metu praktikuojamų fizinių bausmių. Vėliau, po mokytojavimo, Binkis dirbo spaudoje korektoriumi, redaktoriumi, kritiku, recenzentu, paskaitininku, vaikams knygečių paruošime ir eilėraščių kūrime. Palaikė draugiskus ryšius su rašytojais, menininkais ir poetais: Antanu Miškinu, Jonu Aisčiu, Baliu Sruoga, Liudu Gira, Saliu Šemeriu ir kitais.

Binkio daugiasakė kūryba

Binkis, tai šviečiantį žvaigždė Lietuvos padangėje. Jo ankstyva lyrinė poezija, tai perlų ir gintarų vainikai, supinti iš ispūdžių Lietuvos gamtoje: jos pievų, gėlių, dangaus ir - žmonių džiaugsmo ir vargų. Toji tradicinė poezijos rūšis pas Binkį ryškiai reiškėsi maždaug iki 1920 metų. Vėliau ji dėl ne visai suprantamų priežasčių, perėjo į maištingą, neigiančią ir puolančią, naują, vėjavaiškę srovę, vadinamą futurizmu.

Neramusis Binkis, tai poezijos burtininkas, sako Lietuvos literatūros žinovai ir kritikai. Binkio literatūrinis palikimas nėra gausus, tačiau savo spalvingumu, melodinguumu yra nuostabus.

Binkis išleido 2 eilėraščių rinkinius - "Eilėraščiai" (1920 m.) ir "100 pavasarių", (1923 m.), parašė nemažą humoristinio pobūdžio kūrinį. Keletą eiliuotų kūrinių vaikams, atskiromis knygelėmis: "Meškeriotojas", "Dirbk ir baiki", "Kiškių sukilimas" ir 1938 m. - sceninę pjesę "Atžalynas", kuri buvo labai populiari ir mėgstama aktorių ir publikos. Be to, pradėjo ruošti, kaip Binkienė vėliau sakė, savo gulbės giesmę - dramą "Generalinė repeticija" karo pasekmių tragediją.

Štai keletas iš Binkio jaunystės laikų lyriškų eilėraščių posmų:
Vien tik mėlyna akyse!
Žemej, ore ir danguj
Daugiau nieko nebematysi, -
Vien tik mėlyna akyse.

Užsimerksi, pamatysi,
Nusijuoksi... O paskui -
Vien tik mėlyna akyse,
Žemėj, ore ir danguj.

Jaunąjį Binkį, dar miesto nepaveiktą, džiugina artėjančio pavasario atbudimas ir liūdina ruduo, raginantis gamtą žiemos poilsiui:

"Taip gera, taip lengva, jauku ant krūtinės.
Taip jaučia širdis tą pavasario gandą,
Diegai pinavių iš žemės jau lenda, -
Prazys tuoj ir gėlės miškuos pirmutinės.

"Ko čia taip ilgu, ko čia taip liūdna?"
Pageltę lapai tyliai šnabždėjo.
Nustebęs miškas paklausė vėjo:
"Ko čia taip ilgu, ko čia taip liūdna?"

Nuotikais pasikeitus, įsakančiai šaukia:
"Pasislinkit į pakraščius, debesys,
Kad matytėia sugrižtančią saulę...

Kas Binkį paveikė nuslysti į visišką priešingumą savo anksčiau skelbtai lyrinei poezijai, tiksliai nenustatyta. Spėliojama, kad tai jo nepastovaus būdo savybė. Tuo metu Lietuvoje jau buvo pradėję pūsti iš Rusijos ir Vakarų Europos kitokia srovė. Lietuvos jaunieji literatai, menininkai ir poetai su Kaziu Binkiu priešakyje, ėmė ją skleist, pasivačindami vėjavaičiai "keturvėjininkais". Jų sąjūdis pradėjo leisti žurnalą "Keturi vėjai", kurio sūkis buvo: sugriauti seną nusistovėjusią tradicinę formą. Jie šaukė, kad kūrybos nėra, yra tik eilių darymas iš chaotiškų palaidų žodžių. Žodis, tai medžiaga eilėdarai. Štai vienas iš žymesnių "keturvėjininko" Salio Šemerio "padarytas" eilėraštis:

"Pykst, pykst, pykst,
Triokst, triokst, triokst,
Pokst, pokst, pokst,
Po pasaulio pakampus prozektoriai
Priplykst, priplukšt.

SENIAUSIAS LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

New Yorko Lietuvių Atletų Klubas šiais metais švenčia savo 90 metų sukaktį. Tai seniausia lietuvių sporto organizacija pasaulyje. LAK Valdyba ruošiasi šią sukaktį atitinkamai paminėti lapkričio 6 ir 7 d.d.

Šeštadieni, lapkričio 6 d., minėjimas daugiau taikomas jaunimui. Bus akademine dalis, lietuviškai kalbės Algirdas Šilbajoris iš Ormond Beach, FL, angliskai - LAK krepšinio sekcijų vadovas Pat Torney. Programą ves Giedrė Stančūnienė. Bus šokiai ir pilni pietūs.

Sekamdieni, lapkričio 7 d. programa bus daugiau taikoma vyresniesiems. Pasakaita lietuvių kalba skaitys Aleksandras Vakselis, buvęs ilgametis LAK pirmininkas ir Garbės narys. Meninę dalį atliks mezosopranas Danutė Griauslytė iš Lietuvos; programą praves Romas Kezys. Svečiai bus vaišinami pietumis.

Abu renginiai vyks Kultūros Židinyje, 341 Highland Blvd. Brooklyn NY,

Sporto darbuotojai iš arti ir toli, o taip pat New Yorko apylinkių lietuviai kviečiami dalyvauti. R.K.

Žemės ir dangaus platumas,
Bumbt, bumbt, bumbt,
Liepsnų lūžtuvėj
Chaosu karuselė čiužt, čiužt...

Vėjavaičiai talento ir įkvėpimo nepripažino. Jie nesilaikė onomatopoeitikos eiliavimo principų. Mes, jie šaukdamo, esame eilių darbininkai. Jų pirmūnas Petras Tarulis skelbė: "Mes jauni, iškeltagalviai, nenuoramos ir vėjavaičiai". Kazys Binkis, tapdamas naujoju srovininku, eilėraštyje "Vėjavaičiai", su polėkiu sako:

"Lik, pavasari, tarp pievų!
Gaudyk savo varles, sliekus...
Paukštės ilstančios, - sudievu!
Aš pralengsiu ir palieku.

Kas man vėją pažabotų?
Kas man vėtrą paviliotų?
Debesų keliu didžiujou
Tik aš vienas tevažiuoju..."

Talentingasis Binkis, sleisdamas naujosios srovės idėjas, iš tikrųjų neprigijo prie "užkietėjusių vėjavaičių". Jo naujosios srovės eilėraščių "gamybą" ženklinio simbolinis lyrizmas. Savo ankstyvą kūrybą vadino jis sacharinu.

Nors buvo sakoma, kad "keturvėjininkai" Lietuvoje suskaldė literatų-menininkų visuomeninę veiklą, sėdami nepageidaujamą sėklą, atsirado net griežtų literatūros kritikų, kaip Adomas Jakštas, kuris rasė, kad griežtai smerkti jų neturėtume. "Vėjavaičiai" savo veikla išjudino ir pažadino sustingusią, prisnūdusią Lietuvos lietratų-menininkų veiklą. Spaudoje prasidėjo diskusijos, kritikos, pamokymai, irodinėjinai prieš garsų principu nusistovėjusią seną tvarką. Kiti kritikai taip pat ragino "keturvėjininkus" darbais o ne žodžiais valyti Lietuvos meną ir literatūrą iš kaimynų atplaukiančio "purvo"...

Binkio sugrižimas į "maironizmą" ir ankstyva mirtis

"Keturvėjininkų" audringas vėjas po keletos metų atslūgo, nustojo 1927 metais ejęs jų žurnalas "Keturi Vėjai". Kazys Binkis, "Alijošiaus" vardu pradėjo reikštis spaudoje. Pradėjo kurti humoristinius kūrinius: "Tamošius bekepuris", "Kriaučius Motiejus". 1930 m. savo sukurtame giesmių cikle "Jauniausia Lietuva", aštuntoje giesmėje, 6-me skyrelyje, parodijuoja Maironio "Jaunąją Lietuvą", posmeliu, tinkančiu pajaukti ir šių dienų Lietuvos "gariūnininkus-vaizbūnus":

"Sukurti akcinę bendrovę
Bananams ar katėms auginti
Ir kelti Lietuvos gerovę...
Ir akcininkus tol raminti,
Kol lygiai pusė kapitalo
Suplauks steigėjui į kišenę..."
Rainys, rymodamas ant stalo,
Taip šiandien apie biznį mano...

Binkio literatūra vaikams rodo, kad jis buvo išvalgus vaiko psichologijos pedagogas. Savo eilėraščiuose vaikams jis kalba apie jų gyvenimą jiems suprantama kalba, skatinti juos kurti, dirbti, statyti, pratintis būti savarankiškais, jausti atsakingumo jausmą, laikytis tvarkos, švaros, mylėti, gerbti ir pasitikėti savo tėvais, sakydamas:

"Bet, vaikučiai, būkit ramūs!
Ir gerai klausykite mamos.
O be to, dar reik žiūrėti,
Ką jums sako kartais tėtė."

1937 m. Binkis sukūrė scenai pjesę "Atžalynas" iš besinokančio jaunimo gyvenimo. Iškelia nepasiturinčių vaikų sunkumus mokslui siekti, ir negerų mokytojų elgesį su mokiniais. Toji sceninė pjesė susilaukė gražaus, teigiamo įvertinimo. 1938 m. ji sėkmingai buvo perkelta į Kauno teatro sceną. Buvo išversta į latvių ir estų kalbas ir ten vaidinama.

"Atžalynas" buvo vaidintas ir pabėgėlių stovykloje Vokietijoje, Hanau mieste. Po "Atžalyno", jau rimtai sirgdamas, Binkis pradėjo kurti antrą sceninį veiklą "Gene-

/ NUKELTA Į 5 PSL...../

Lufthansa. Your most convenient way to Vilnius.

Your Vilnius Connection with Lufthansa

34 weekly Non-stop flights from our five Canadian gateways (Vancouver, Calgary, Edmonton, Toronto and Montreal) to Frankfurt and Munich.

4 weekly Non-stop flights from Frankfurt to Vilnius (Monday, Wednesday, Friday, Sunday)

*For the best price ask your Travel Agent or Lufthansa.

Lufthansa. The No. 1 Airline to Central and Eastern Europe.

Lufthansa Bendrovė siūlo 34 skrydžius kas savaitę iš Kanados į Vokietiją ir iš ten daugiau negu 250 atitinkamų skrydžių į 16 Centrinės ir Rytų Europos miestų. Priedo- naudingus paskatino tarifu, malonų patarNAVIMĄ skrendantiems. Įsitikinsite, kodėl daugiau tarpvalstybinių keliautojų skrenda LUFT-HANSA lėktuvais, negu kitų bendrovių į Centrinę ir Rytų Europą.

Lufthansa

Lufthansa is a participant in the Canadian Plus Mileage Program.

Šios Vasaros Vinjetės Lietuvoje

Birutė Nagienė

Mynėme Vilniaus Universiteto grindis, tarp prasmunkančių studentų žygiavome painiais koridoriais ir iš vieno kiemo į kitą, kaukšėdami kulnais. Tyliai įslinkome į Aulą. Skliautinių lubų skaitykloje, sklindant medžio ir gero vaško kvapui, pailgoje stiklinėje dėžėje į mus sužiuro storos, didelės senosios knygos odiniais viršeliais, apdailintos tauriojo metalo krašteliais, padabintos ornamentais.

Laimė, kad turėjome gerą vadovę - Aušrą Jakimavičiūtę-Launikonienę (ji yra viešėjusi Montrealyje ir mus mokiusi gražių dainų). Ji žino čia visus kiemus, vartus,ėjimus, išėjimus ir perėjimus.

Išėjomes mažoje, jaukioje studentų valgyklėlėje, kur buvo galima gauti tradicines mišrainės, pagruzdinto sumuštinio, varškės, salotų, vaisvandenių, net ir šviežių braškių šalia gerai kvepiančios kavos puodelio (kad ir nedidelio). Ant langų, įrėmintų storose sienose, plevėno baltos, plonos užuolaidos, ant mažų stalielių buvo padėta puokštelė gėlių. Studentai, kai kada ir dėstytojai ar šiaip vyresni studijozai, žvaliai, bet kartu ir taip tikrai "europietišškai" susikaupę, kaip ir pritinka tokio masto istorinio universiteto aplinkai, kažkur tais koridoriais pranykdavo ir vėl pasirodydavo, ar susigrupuodavo ties valgyklėle. Kartas nuo karto iš kažkur atklysdavo juokas ar keletos balsų klegesys, o kalbamasi buvo taip, kad niekas neardė aplinkos riktelėjimais, šūktelėjimais ar šūkavimais, ar nesibaigiančia srove vienas kito perrėkimais, kaip kad čia, šiaupus Atlanto esame įpratę girdėti mūsų studijuojantį jaunimą...

Nežiūrint visiems žinomų sunkumų, Universiteto kiemuose matėme vykdant ar ruošiantis, remonto darbus. Smagu buvo, kad vis dėlto, vietoje nestovima.

Apžiūrėjome garsiąsias bažnyčias - Šv. Jono, Šv. Mykalojaus, Ortodoksų, Petro ir Povilo. Pasėdėjome ir ramiai, po didelių liepų skliautais ant suoločio, tik žiūrėdami į praeivius, tik apgaubti švelnios, perlinės Lietuvos oros šviesos.

Ir vėlėjome tomis savotiškai jaukiomis, nors dažnai aptrupėjusiu sienų apstotomis senamiesčio gatvelėmis. Apžiūrėjome ir kai kurias suvenyrines parduotuves. Visur dailiai išdėstyti rodiniai, o pirkėjų - vienas kitas. Dar ne visai sezonas turizmui, dar buvo ruošiamasi - litui.

Atmintyje įsirėžė vienas, visai skirtingas nuo kitų, kiemas: Bungailiško, medžioskulptoriaus. Plotas nedidelis, bet kiemo medžių šešėliuose, tarp paguldytų įvairaus dydžio medžio stuobrių - pasistiepusios Perkūno, Mergelės, Žalčio, nežinomų, bet iš kažkur pažįstamų būtybių pavidalai...

Pats skulptorius nuo seno čia gyvena ir dirba žemo namelio patalpose, lyg koks dievidirbys. Skiedrų krūvos, lapų šnarėjimas aukštose medžių karūnose ir prarastas medžio gyvenimas veide, rankoj, drabužio raukšlėje, ornamente, simbole... Norėjosi sutikti Bungailiškį, bet ir pakartotinai atvykus, nepavyko.

* * *

Labas Baubliams

Keliaujame vieškelio, iš kurio pasukame į šoninį, paprastą kelią, kur parašyta "Bijotai". Pasisukame ir pakliūname lyg į seno dvaro kelį.

Prie Pelos upelio įsikūrę Bijotai minimi istoriniuose šaltiniuose nuo 16- tojo amžiaus. Dvarą tuomet valdė Paškevičių giminė. Apie 1790-sius metus ji nusipirko notaras ir raštininkas Dionizas Poška.

Žalia, aukšta žolė, suaugę kuplūs medžiai. Staiga pasirodo nedidelis prūdas, storai apaugęs žaliais maurais, apstotas medžių, lyg jie atliktų kokią apeigą, ir šalia - paniuręs, nuleidęs galvą, ištusysiais ilgais karčiais - arklys. Net nedėbtelėjo į mus. Atrodė, kad jis ten stovėjo nuo amžių.

Išlipę iš automobilio, pakylame keliuku į aukštumelę. Čia susitinkame Baublius.

Dionizo Poškos tėvonijos žemėje, Barzdžių dvaro lauke, palei Vyšnių kalną buvo išsikerojęs didžiulis, bet jau išpuvęs ažuolas. 1812 metais, pasikvietęs į talką dešimtį vyrų, Poška ji nukirsino. Išskobus vidurį, prireikė net 40 vyrų, kurie darbavosi visą dieną "stipriais pečiais ritindami ant rastų..." - rašė Poška. Paritine, ažuolo nuopjovą pastatė ant Pelos upelio kranto. D. Poška uždengė jį šiaudų stogeliu, įstatė du langelius ir pastatęs viduj suoloelį ir mažytį staliuką, ten dirbo, išsėjos ir rinko rodinius. Tą tokią poilsinę altaną pavadino Baubliu. Pasakojama, kad rašytojas Poška, norėdamas ažuolo kamieną parsiritinti, patariamas talkininkų, priekyje ritinęs degtinės statinaitę. Kiek paritinus, sustodavęs, palaukdamas jų, ir pavaišindavęs. Ir taip toliau. Baudžiauninkai, žinodami, kad jau vaišins priritinus prie statinaitės, šaukdami, baubdami ragino vienas kitą. Ir taip - juo toliau, tuo garsiau, nes samtelis degtinės kaitino galvas. Atsiet, dėl to, pavadinta Baubliu. Kiti sako, kad Baubliu senovėje buvo vadinamas medaus dievaitis ir iš čia ažuolo pavėsinės ir pirmosios Lietuvos bibliotekos vardas.

Atsirado ir kitas, kiek mažesnis Baublys, kiek vėliau ir Baubliukai. Einant iki jų - matėme idomius tako pakraštyje akmenis. Mums aiškino smarki ir žvali, visas datas gerai atmintinai mokanti ir su dideliu užsidegimu prižiūrinti ir saugojanti tuos, vienintelius tokius visame pasaulyje eksponatus, moteriškė. Ji pasakojo, kaip lankytojai ir turistai vis norėdavo atminimui nusilupti sau to ažuolo žievės gabaliukus. Ilgainiui, žievės nebeliko, o tuos Baublius prireikė impregnuoti ir apsaugoti nuo gamtos elementų. Jie dabar po specialiu architektų sukurtu stikliniu gaubtu, į kurį galima įeiti, atrakinus duris.

Su dideliu idomumu apžiūrėjome ir palei taką išrikiuotus senus akmenis, lyg skulptūras. Vienas jų - girnės iš priešistorinių laikų, tai lyg išskaptuota pusė lovio, kurio dugne išrėžti išilgi keli grioveliai. Taip kadaise trindavo grūdus, prieš apvalių girnų atsiradimą. Kiti akmenys buvo lyg mažų žmonių pavidalai, vienas jų ir vadinasi Boba. Tai vis mūsų senovės relikvijos.

Baublio viduje matėme mamuto šonkaulio liekaną, šarvus, šalną, keletą patarankų sviedinių, senų atvirukų, maldaknygę. Žvakidėje žvakelė ant staliuko.

Baubliai, saugioje permatomo stiklo gaubte liudija apie ažuolo stiprybę, žemaitį istoriką, poetą, žodynininką, pirmojo Lietuvos muziejaus įkūrėją Dionizą Pošką, originalią ir idomią asmenybę.

Priešis juos - gėlių lysvė ir paminklinė lenta Poškai.

Kazys Binkis

VĖJAVAIKIS

Kazys Binkis

Pasikinkęs jauną vėją,
Vėtrą šaunią apkabinęs,
Leidžiuos per padangių plynę
Su pavasariu lenktyniais.

Gulbės - kelią!
Gervės - kelią!
Debesų keliu didžiuoju
Aš važiuoju!

Mano skraistė lengvo rūko
Plasta padangėj istisus.
Mano vėtrą kai padūko -
Išsislapstė žvaigždės visos.
Mėnuo nuo dangaus paspruko.

Kas man vėtrą paviliotų?
Kas man vėją pažabotų?
Debesų keliu didžiuoju
Tik aš vienas tevažiuoju...

Lik, pavasari, tarp pievų!
Gaudyk savo varles, sliekus...
Paukstės ilstančios, - sudievu!
Aš pralenkiau ir palieku.

1921 m.

/.....ATKELTA IŠ 4 PSL./

ralinė repeticija", vaizduojančią karo nelaimių tragedijas. To veikalo nebaigė. Mirė Kaune 1942 m. balandžio 27 d. Ankstyvą poeto mirtį pagreitino hitlerinės Vokietijos okupantai, išmesdami sergantį poetą ir jo šeimą iš buto.

Kazio Binkio pradėtas prieštaringas ir sudėtingas "Keturvėjininkų" futuristinis judėjimas Lietuvos gyvenime paliko kontrastinius pėdsakus, kurie palietė ne vieną žymesnį poetą, ir rasytoją, su kuriais draugavo judrusis Binkis, kaip Antanas Miškinis, Jonas Kossu-Aleksandriškis -Aistis, Balyš Sruoga, Liudas Gira, Petras Juodelis ir kiti, kurie nebuvo "keturvėjininkai", bet buvo ir liko jo gerais ir artimais draugais. Artinantis nepaprastai talentingų, daugiasakio poeto Binkio šimtmečio sukakčiai, turime būti dėkingi lietuviškam kaimui, kuris Lietuvą apdovano-davo tokiomis dainiais.

ŠIS TAS APIE KREMLIAUS MOTERIS

Andrew Higgins

Larisa Vasiljeva jau buvo atsigulusi, kai suskambo telefonas. "Labas vakaras, - pasigirdo balsas ragelyje. - Mes suradome jus dominancius dokumentus". Tai buvo skambutis iš KGB.

"Aš susijaudinau, pasijutau laiminga"- pasakoja ji. Ji tikrai nesitikėjo, kad Valstybės saugumo komitetas jai atsakys. Bet buvo jau 1991 metų rugpjūtis, ir viskas staiga pasikeitė. Komunistų vadeivų pučas ką tik žlugo, KGB vadovas suimtas, o jo valdinytės telefonu leido naudotis slaptais dokumentais apie vadovaujančių Kremliaus vadų žmonas.

"Aš norėjau į mūsų sovietinę istoriją pažvelgti šių moterų akimis. Kiekviena iš jų yra savo kartos atvaizdas, - sako L. Vasiljeva. - Tačiau jos gyveno už Kremliaus sienų. O ten viešpatavo vorai". Taip ji primena intrigu tinklus, kuriais buvo apraizgytos tos moterys.

"Stalinas buvo nustatęs jų vietą - jos turėjo arba užsidaryti virtuvėje, arba patekdavo į kalėjimą. Del to visi taip nekentė Raisos Gorbaciovos. Mat ji būtinai norėjo būti pirmąją ledi. Bet čia nebūtina pirmosios ledi".

Larisa Vasiljeva, poetė, prozininkė ir feministė, dar 1990 metais kreipėsi į KGB paramos. Tačiau tik po pučo jos susilaukė. Dabar ji jau išspausdino savo veikalą "Kremliaus moterys", Rusijoje tapusį bestseleriu.

Kartu su marksizmu bolševikai į Maskvą atnešė ir laisvąją meilę. Bet Leninas nepritarė šiai filosofijai, tvirtindamas, kad ji griaua discipliną. Nepaisant to, jis žavėjosi šios idėjos skleidėja, prancūzų kilmės bolševike Inessa Armand. Tačiau ją, matyt, daugiau domino idėja, ir iki šiol neaišku, ar ji šią laisvosios meilės filosofiją įgyvendino praktiškai su Leninu, kuris jau buvo vedęs Nadeždą Krupskąją.

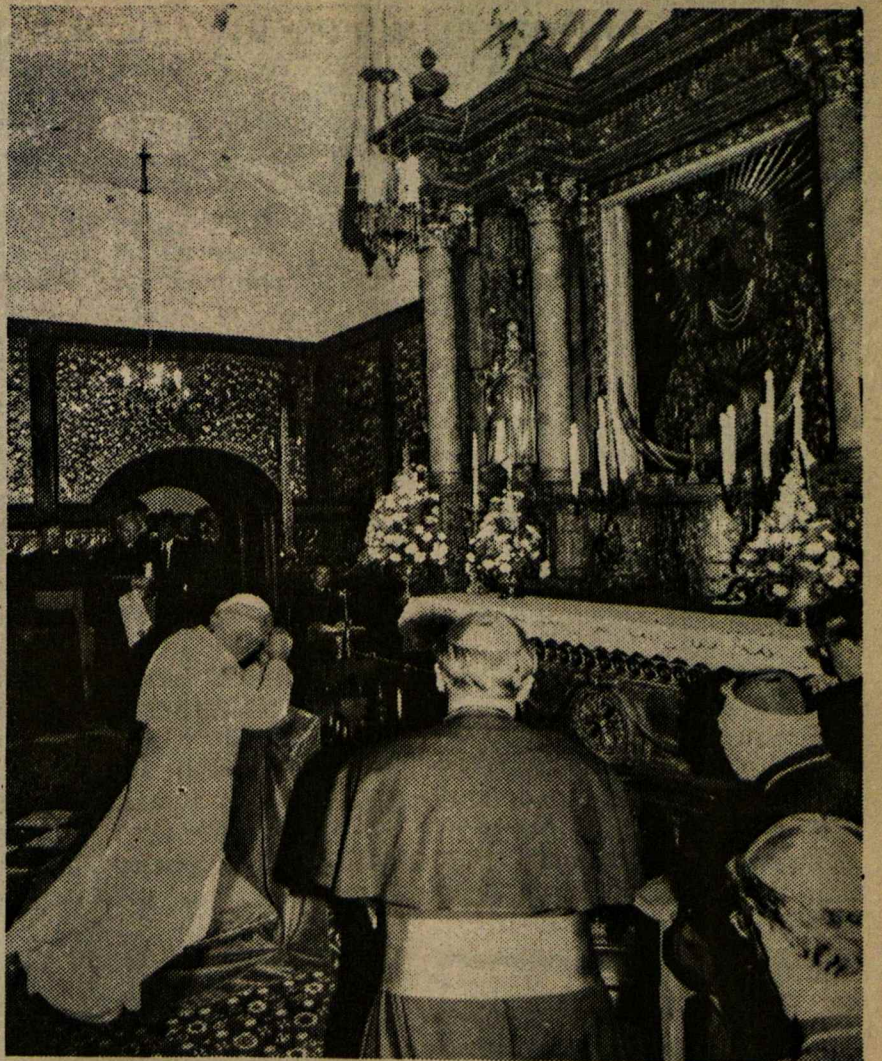
Paslapstis gaubia ir Stalino intymų gyvenimą. Pirmoji jo žmona, tyki gruzinė Jekaterina Zvanidzė mirė 1907 metais, po trejų bendro gyvenimo metų. Vasiljeva spėja, kad jo antroji žmona Nadežda Aliliujeva buvo jo paties duktė, gimusi iš ankstyvo slapto ryšio Gruzijoje. Ji tikriausiai, kaip rašoma, nusizudė 1932 metais, kai per vakarienę Kremluje Stalinas jai bloškė į veidą degančią cigaretę, palydėdamas ją šlykščiausiais keiksmiais. Tačiau tokias smalsumą žadinančias smulkmenas KGB archyvai nutyli. Vasiljeva daugiausia remiasi savo tyrinėjimais ir spėjimais. Būdamas inžinieriaus, vieno iš tanko T-34 kūrėjų, duktė, ji augo greta Kremliaus uždarnosios visuomenės. "Tada man atrodė viskas labai nuobodu. Vaikiniai be prošvaisčių gėrė degtinę, o merginos vaikėsi vyrų ir kalbėjo vien apie drabuzius".

Didžiausias ištvirkėlis Kremluje buvo Lavrentijus Berija, Stalino valstybės saugumo vadovas. Tačiau jis nesiekė laisvosios meilės, jis prievartavo. Oficialiai teigiama, kad jis turėjęs 760 sugulovių.

Jo žmona Nina nė žodžio nekalba apie baisią nešlovę. Kentė ją viena, nuo visų atskirta saugumo sargų. Ji buvo nelaiminga, tačiau iki pat gyvenimo pagaigos nesiliovė tvirtinusi, kad Berija jai buvęs amžinai ištikimas. Moterys, su kuriomis jis iki išnaktų leidęs laiką, buvusios vien specialios agentės.

L. Vasiljeva rašo apie tris moteris, kurios tvirtina, jog Berija vien informacija nesitankindavo. Antai Tatjana Okunevskaja pasakoja apie vakarienę jo viloje Maskvoje. Berija kažkuo atskiedęs vyną. Ji nurijusi tik gurkšnelį ir netekusi sąmonės. Rytą astibudusi išprievartauta.

Labai atsargiai L. Vasiljeva rašo apie Leonido Brežnevo intymias intrigas. Jo našlė Viktorija visai akla, gyvena nuo visų atsiskyrusi mažame butelyje Maskvos centre. Ją L. Vasiljeva aprašo kaip "vargšę moterėlę". Kai

Popežius Jonas Paulius II susikaupęs maldoje prie Aušros Vartų altoriaus. V. Gulevičiaus nuotrauka

L. Brežnevas buvo valdžioje, Viktorija visą laiką praleidavusi virtuvėje virdama - Leonidas Iljičius labai mėgęs ukrainietiškus barščius.

Viktorija niekada nekalbėjo apie politiką. Tik kartą pasiskundė, kad vyro padėtis neleidusi jai eiti į turgų nusipirkti vištos. Tuo metu, kai jos vyras rengė išiveržimą į Čekoslovakiją ar Afganistaną, skatino prazūtingas ginklavimosi varžybas savo šalyje ir Sovietų Sąjungą pasmerkė 18 metų stagnacijai, Viktorija rinko valgių receptus.

Priespaskutinis partijos vadas (prieš M. Gorbaciova) buvo Konstantinas Černenka. Jo žmona Ana, inžinierė, traktorių specialistė, garsiai aimanavo, kad jo sveikata neištversianti tokio sunkaus darbo. Po 13 mėnesių jos vyras mirė, nors ji ir stengėsi jį saugoti. Kai vienas raundonųjų telefonų buvo įvestas į jų miegamąjį, ji pasidėjo jį prie savo lovos. Telefonui suskambėjus, ji vyro neža-dindavo.

Labiausiai moterys kentėjo Stalino laikais. Vienos jų - Jekaterinos Kalininos, Michailo Kalinino, nuo 1919 iki 1946 metų buvusio nominaliu Sovietų Sąjungos valstybės vadovu, žmonos gyvenimas KGB aktuose aprašytas labai išsamiai. Jie prasideda 1939 metais, kai ją aplankė viena draugė ir nepagarbiai atsiliepė apie Staliną. Draugė buvo tučiuojau susaudyta, o Jekaterina išstremta į Sibirą, 1946 metais ji buvo išleista, kad palaidotų vyrą.

Storiausias dokumentų aplankas, patekęs į L. Vasiljevos rankas, buvo Olgos Žemčiuzinos, Stalino užsienio reikalų ministro Viačeslavo Molotovo žmonos žydės. Ji su vyru buvo Stalino kaimynai Kremluje. 1948 metais po naujosios Izraelio ambasadorės Rusijoje Goldos Meir prie mimos Molotova buvo pasmerkta kaip sionizmo agentė. Ji, gelbėdama vyrą, su juo išsiskyrė ir persikėlė pas savo broli ir seserį. Visi trys buvo suimti. Sesuo ir mirė kalėjime.

Tačiau ponja Molotova visą laiką išliko karšta Stalino garbintoja. 1953 m. išleista į laisvę, Berijos kabinete buvo perduota buvusiam vyrui. Pirmas jos klausimas buvo "Kaip laikosi draugas Stalinas?" Sužinojusi, kad jis tik ką mirė, ji nualpo.

Tačiau moterys viena kitai nebuvo tokios ištikimos. Kai 1964 m. Nikita Chruščiovas buvo nušalintas iš valstybės vadovo ir partijos vado pareigų, jo žmona Nina atostogavo Čekoslovakijoje kartu su Viktorija Brežneva. Abi nelabai suprato, kas iš tiesų atsitiko Maskvoje ir dar pajukavo, jog dabar ponja Brežneva pagaliau galės atsi-revanšuoti už vakarienes pas Chruščiovus.

Grižusi į Maskvą, Nina Chruščiovą, kaip ir jos vyras tapo "atstumtaisiais". "Visos motinos draugės išsilakstė kaip pabaidytas žvurblių būrys"- prisimena Chruščiovo duktė Rada.

"Visos Kremliaus moterys buvo sugniuždytos. Jos turėjo yiską, tikrai nieko savo" - sako Larisa Vasiljeva.

J. Daniliauskienė. Iš ciklo "Devynbalsė"

Lietuvių Namų Žinios

● LN spalio mėn. 17 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 159 žmonės.

● Spalio 24 d. LN svetainėje vyko Lietuvos Dailininkų Sąjungos nario Rolando Bulavo vitražų paroda.

Po pietų vyko Lietuvos Kino Studijos sukurty filmų vaizdų įrašai.

● Lapkričio mėn. 7 d. sekmadienį, 1 val.p.p. šaukiamas visuotinis LN Moterų Būrelio susirinkimas. Bus parengtos vaizės, loterija. Mielai kviečiamos ir naujos narės įsijungti į šį ratelį.

● TORONTO LIETUVIŲ PENSININKŲ KLUBAS rengia mirusiųjų prisiminimą - VĖLINES, lapkričio mėn. 2 d., antradienį. Mišios atnašaujamos 10 val. Priskelimo P-jos bažnyčioje. Pietūs - 12:30 val.p.p. VILNIAUS Rūmų 3-jo aukšto menėje.

● KAPŲ LANKYMO DIENA - spalio 31, - nuo 9 val. ryto ANAPILYJE skautai pardavinės vazones gėles papuošti savo artimųjų mirusiųjų kapus ir tuo pačiu paremti skautų veiklą.

● KAS NORĖTŲ "Romuvos stovyklai paaugoti dar veikiančius šaldytuvus, skalbimo mašinas ar drabužių džiovintuvus, praneškite dr. Antanui Pacevičiui tel: 1(519) 853-3652.

Pinigines aukas siųskite įždininko adresu: V. Paskus, 4150 Ideal Ct., Mississauga, Ont., L4W 3P6, tel: 1(905) 238-0580.

● TORONTO GENERAL HOSPITAL ligoninėje dirba daugiakalbis personalas (galima susikalbėti maždaug 40-čia kalbų). Š.m. lapkričio mėn. 19 d. ši ligoninė rengia 24-tąjį tarptautinį bazarą ir loteriją 333 Sherbourne str. Toronto, nuo 11 val.r. iki 3 val.p.p.

Įėjimas laisvas, o loterijoje galima laimėti kelionę dviems Swissair lėktuvu į Viena, priedo vieta viešbutyje, \$500 - kelionės išlaidoms ir taip pat bilietus į Toronto Operetės Teatrą.

● VILNIAUS miesto meras paskyrė skautams senamiesčio ribose pastatą, kuriam bus vyriausioji skautų būstinė ir vyks įvairūs skautiški užsiėmimai. Skautai įpareigoti patys atlikti reikalingą šio pastato remontą.

● 1994 m. liepos mėnesį Lietuvoje vyks Pasaulio Ateitininkų Kongresas. Atgaunami kai kurie ateitininkų namai Kaune ir Palangoje, kuriems reikia pagrindinio remonto. Tad skelbiamas ateitininkų vajus. PRISIKĖLIMO P-jos banke Toronto tam tikslui yra atidaryta sąskaita nr. 163930.

london, ont.

● TAUTINIŲ ŠOKIŲ ANSAMBLIO "BALTIJA" repetitijos pradedamos suaugusiems spalio 22 d., penktadienį, 8-10 val.v., vaikams sekmadieniais nuo 6-7:30 val.v.

● Rasos KURIENĖS iniciatyva skautų-čių sueigos vyks kartą mėnesį sekmadieniais, po 11 val. Mišių. Daugiau informacijų gausite pas ją tel: 657-5258

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO ŠUVAŽIAVIME

1977 m. balandžio mėn. 14 d. dail. Anastazijos Tamošaitienės iniciatyva buvo sušauktas steigiamasis susirinkimas įkurti LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTĄ. Jau tų pačių metų spalio mėn. 1 d. buvo oficialiai priimti įstatai ir išrinkti pirmieji valdomieji organai - valdyba, taryba. Jų sugebėjimo ir didelių pastangų dėka, Kanados federalinė valdžia Institutui suteikė legalias teises - veiklos čarterį.

L.T. Instituto idėja buvo labai palankiai sutikta mūsų tautodailės puoselėtojų, gerbėjų. Jau per trejus metus įsisteigė ir veikė Instituto skyriai Toronte, Bostone, Detrote, Čikagoje New Yorke, Philadelphiaje (kurį laiką net veikė skyrius Australijoje). Pavieniai nariai irgi priklausė Institutui, kur nebuvo skyrių (jų tarpe ir iš Montrealio, kur anksčiau, dar prieš Institutą, yra susiformavusi pirmą tautodailės grupę "Vaivorykštė").

Taigi, ši rudenį, rugsėjo 11 d. vyko jau 16-tasis LTI metinis suvažiavimas. Tokie susirinkimai vykdavo dailininkų ir tautodailininkų Antano ir Anastazijos Tamošaičių Sodyboje "Romuvoje", netoli Kingston, Ont., o prieš porą metų Sodybą likvidavus, susirinkimai vyksta naujoje gyvenvietėje - Gananoque, Ont. Čia dabar apsigyveno dail. Antanas Tamošaitis ir nuolatiniame apsigyvenimui iš Čikagos persikėlė tautodailininkė ir žymi audėja Aldona Mažeikaitė-Veselkienė.

Ir šiemet Aldonos Veselkienės rezidencijon susirinko nemažas būrys L.T. Instituto atstovų - vyrai iš įvairių JAV ir Kanados miestų.

Malonu buvo vėl susitikti, pajusti, kad tautodailės grožis ir jos svarba mūsų

Lietuvių Tautodailės Instituto visuotinis suvažiavimas Gananoque, Ont. 1993 m. rug-sėjo 11 d. I-oje eilėje viduryje - dail. A. Tamošaitis, kairėje - A. Veselkienė; II-oje eilėje pirmas iš kairės - Alb. Paškevičius.

kultūriname gyvenime, mūsų identiteto išlaikyme bei reprezentacijai šiame kontinente yra visų narių giliai įsisavinta ir įvertinta. Todėl buvo džiugu, kad dar atsiranda naujų narių, norinčių įsijungti į LTI-to veiklą, o vyresnieji, ir dar prieš 17 metų įstoję nariais, yra pasiryžę ir toliau puoselėti Instituto uždavinius.

Prisiminus tylos minute Instituto steigėją, mirusią prieš 2 metus, dail. Anastaziją Tamošaitienę, buvo išklaušyti ir aptarti dienotvarkės punktai. Susirinkimo eigą, Tarybos rinkimus šauniai ir patyručiai bei pareigingai atliko Aldona Veselkienė ir veteranas, Tarybos pirmininkas (vėl perrinktas) Albinas Paškevičius, o taip pat ir naujas Instituto narys Br. Krokys.

Susirūpinimą kėlė Instituto kuratoriaus ir Švietimo koordinatoriaus dail. Antano Tamošaičio sprendimas viską - Anastazijos Tamošaitienės ir jo paties darbus, eksponatus, biblioteką, archyvinę medžiagą perkelti į Lietuvą ir

išvykti apsigyvenimui Tėvynėje. Susirūpinta tautodailės skaidrių kopijų sudarymu, kad liktų bent kokia pagrindinė tautodailės medžiaga. Tų skaidrių esama keli tūkstančiai. Būtina padaryti atranką ir po kopijų jų įsigyti skyriams arba bent turėti galimybę išsinuomoti iš Instituto ir ateityje. Juk atsiranda nauja užsienio lietuvių kartą ir tos medžiagos jiems prireiks.

Malonu buvo prisiminti Instituto prieglobstyje ir remiant Kanados vyriausybės, jau išleistas dail. A. ir A. Tamošaičių paruoštas, reprezentacines tautodailės knygas anglų kalba. Dali dar likusių neišspaudytų knygų Instituto suvažiavimas nutarė padovanoti Lietuvos muziejams, universitetams ir Dailės mokykloms.

Daugelis narių išreiškė stiprų pageidavimą, kad mūsų čia Lituanistinės mokyklos ir jaunimo organizacijos įvestų stipresnę programą apie lietuvių tautodailę. Taip pat būtų reikalinga, kad pav. ir to-

kias skaidrių serijas pasiūlyti vietos bibliotekoms ar dailės bei panašioms vienetams.

Po pakartotinių suneštinių ir pačios šeimininkės Aldonos Veselkienės patiektų vaišių, teko vėl atsisveikinti ir lipti į automobilus - tai į Vakarų, tai į Pietus, tai į Rytus, tai į aerodromą, kelionei namo.

Kažkaip, nežiūrint gerai pavykusio susirinkimo, glūdėjo atmintyje žinia, kad pakuojamos dėžės, archyvinei medžiagai kitame, netoliese esančiame name, su talka Lietuvos bibliotekininkės. Ten, kur sukrauti pakavimui ir au-deklai, paveikslai, kilimai, kuriais taip ilgai gerėjome. Glūdėjo suvokimas, kad Instituto aukso amžius turės keistis...

Tačiau - esame giliai dėkingi, kad tokį teko įpragyventi, kad jis mūsų visų pastangomis, kaip pasakė nariai, galės ir toliau gyvuoti.

Birutė Nagienė

KLB MONTREALIO APYLINKĖS VALDYBA PRIMENA, kad tiems, kurie moka KLB solidarumo mokestį \$10 į metus, per LITĄ, ši suma bus automatiškai nurašyta lapkričio mėnesio pirmąją savaitę. Dėkoja K.L.B.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

- 3.75% už 90 dienų term. indėlius
- 3.75% už 6 mėnesių term. indėlius
- 4.00% už 1 m. term. indėlius
- 4.25% už 2 m. term. indėlius
- 4.50% už 3 m. term. indėlius
- 5.00% už 4 m. term. indėlius
- 5.25% už 5 m. term. indėlius
- 4.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.
- 4.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
- 4.75% už 2 m. GIC invest. pažym.
- 5.50% už 3 m. GIC invest. pažym.
- 5.75% už 4 m. GIC invest. pažym.
- 6.00% už 5 m. GIC invest. pažym.
- 3.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
- 4.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
- 4.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
- 5.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
- 5.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
- 6.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
- 3.00% už OHOSP (variable rate)
- 2.75% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
- 3.00% kasd. pal. sąsk. virš 10,000
- 1.75% už kasd. pal. čekių sąsk.
- 2.00% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:

- už asmenines paskolas nuo 8.50%
- už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
- su nekeičiamu nuosimčiu
- 1 metų 5.75%
- 2 metų 7.00%
- 3 metų 7.75%
- (fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu

- 1, 2 ar 3 metų 6.00%
- (variable rate)

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje.

AKTYVAI PER 97 MILIJONUS DOLERIŲ

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaids. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operatos).

MasterCard Kredito kortelė SU "PARAMOS" VARDU

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad., ir treč. nuo 9 v.r. - 3:30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. - 8 valv; šeštad. nuo 9 val.r. - 1 val.p.p. BUSTINE: Lietuvių Namai, 1573 Bloor Str., West, TORONTO, Ont., M6P 1A6. Telefonas: 532-1149.

A + A

KAZIMIERUI SMILGEVIČIUI

iškeliavus amžinybėn,

nuosirdžią užuojautą reiškiamo Jo žmonai DANUTEI, sūnums EDGARUI ir RAIMONDUI su šeimomis, seserims bei kitiems artimiesiems -

Ieva ir Kostas Anruškevičiai,
Ada ir Vilius Pėteraičiai

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

- 90-179 d. term. ind. 3.75%
- 180-364 d. term. ind. 3.75%
- 1 metų term. indėlius 4.00%
- 2 metų term. indėlius 4.25%
- 3 metų term. indėlius 4.50%
- 4 metų term. indėlius 5.00%
- 5 metų term. indėlius 5.25%
- 1 metų GIC-mėn. palūk. 4.00%
- 1 metų GIC-met. palūk. 4.25%
- 2 metų GIC-met. palūk. 4.75%
- 3 metų GIC-met. palūk. 5.50%
- 4 metų GIC-met. palūk. 5.75%
- 5 metų GIC-met. palūk. 6.00%
- RRSP, RRIF ir OHOSP 3.00%
- RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 4.25%
- RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 4.75%
- RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 5.50%
- RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 5.75%
- RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 6.00%
- Taupomąją sąskaitą 2.75%
- Kasd. pal. taupymo sąsk. 3.00%
- Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75%
- Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%

IMA UŽ:

- Asmenines paskolas
- nuo 8.50%
- Sutarties paskolas
- nuo 8.50%
- Nekiln. turto paskolas:
- Su nekeičiamu nuosimčiu
- 1 metų 5.75%
- 2 metų 7.25%
- 3 metų 8.00%
- Su keičiamu nuosimčiu
- 1, 2 ir 3 metų 6.00%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaids (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Nelname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valias sąskaitas).

AKTYVAI per 55 milijonus dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Région de Montréal
522-6237
Extérieur de Montréal
1-800-361-4212
Fondation québécoise du cancer

NESAKYKIME: "VALGYKIME IR GERKIME, NES RYTOJ MIRSIME", bet sakykime: "DIRBKIME IR PADĖKIME VIENAS KITAM, NES ŠIANDIEN ESAME GYVI KARTU". Havelock Ellis

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.

Profesionaliam nekilnojamo turto įvertinimui

prasome skambinti tel: 233-4446

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376

Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

GENOCIDAS IR SKAUTAI

Skt. Vytautas Maknys

Taip jau istorijos lemta, kad Lietuvai teko įsitraukti mažame plotelyje tarp didžiųjų kaimynų, kurie pakaitomis, o kartais ir kartu, kėsinosi į mūsų tautos laisvę, spraudėsi į Baltijos pakrantę, naikindami tautas šio krašto gyventojus.

Neminint nuolatinių karų žiloje senovėje, štai jau prieš porą šimtmečių (18a. pabaigoje) mus pasidalijo kaimynai, panaikino vienintelį Rytų Europoje europinio masto kultūros židinį - Vilniaus Akademiją. Prieš šimtą su viršum metų uždraudė spaudą. Šiame minime Kražių skerdynių šimtąsias metines. Kova dėl savo spaudos bei kultūros sukeldavo okupantų represijas. Antai Stalinas, talkinamas parsišavėlių, sugebėjo išstremti ar kitaip represuoti vieną milijoną du šimtus tūkstančių - kas trečią lietuvių... Prieš 75 metus, kaimynai, dar nesudarę savų valstybių, jau siuntė iš Rytų ir iš Pietų didžiules armijas užgrobti Lietuvą. Tai garsiosios Pilsudskio-Želigovskio, Lenino-Kapsuko, Hitlerio avantiūros. O štai jau šiandien mūsų pietų kaimynų atsakingi pareigūnai tvirtina, kad nepasirasysia jokios sutarties su Lietuva, jeigu ten bus minimas Pilsudskis ir Želigovskis. Istorija tęsiasi...

Dvasinis genocidas niekuomet nebuvo nutrauktas. Štai okupuotame Vilniuje 1926m. Pranas Žižmaras (tada dar mokinytis) steigia skautų draugovę, vėliau skautų randasi Švenčionyse ir kitur, bet vadovybė reikalavo, kad jie būtų įregistruoti kaip harcerai. Tik J. Basanavičiaus laidotuvis lietuvių skautai galėjo viešai pasirodyti. P. Žižmaras su kitais dviem skau-

hamilton

• SKAUTŲ "Širvintos-Nemuno" tuntas oficialiai po vasaros atostogų pradėjo veiklą rugsejo mėn. 26 d. pamaldomis, po to vykusia trumpa tunto sueiga, kurios metu buvo patvirtintos ar paskirtos šios vadovės: Paukštyčių - vyr. sk. vyr. skilt. Virginija Tirlinė, skaučių - ps. Silvija Otto, prityrusių skaučių - Kristina Aušroteitė McAllister.

Sk. Vyčiui Viktorui buvo įteiktas "Ažuolo" vadovų mokyklos baigimo pažymėjimas ir ženklas.

Jubiliejinėje Rako stovykloje JAV-se šią vasarą dalyvavo ir būrelis skaučių - jų ir paukštyčių. Tunto vadija nuoširdžiai dėkoja Toronto "Rambyno" tuntininkui ps. A. Senkui ir "Šat-

rijos" tuntininkei ps. V. Senkuienei už šių stovyklautų globą.

Numatomi šie renginiai ir prašoma tas datas rezervuoti: Kūčios - gruodžio mėn. 5 d., sekmadienį; Kaziuko Mugė - kovo 20 d., sekmadienį; tradicinė sueiga Jurginių progai - balandžio mėn. 22 d., sekmadienį.

Maloniai kviečiami įsijungti į skautų eiles visus, kurie dar to nepadarė. Kreipkitės į vadovę arba skambinkite v.s. Aldonai Pietrantonio tel: 522-4739.

• Hamiltono lietuviškos organizacijos surengė pusryčius Jaunimo Centro salėje ir jų pelną paskyrė Ronald McDonald Namams - irikinau prieglaudai tėvams, kurių vaikai šalia esančioje ligoninėje yra gydomi nuo vėžio ar kitų sunkių ligų.

PRISIMINDAMI MIRUSIUOSIUS IR REIKŠDAMI UŽUOJAUTA ARTIMIESIEMS, KANADOS LIETUVIŲ FONDUI AUKOJO:

- A.a. Adolfo Matuliūno atminimui: \$50 - Vera ir Benny Cwirka (Simcoe, Ont.); \$20 - K. Kudukis (London, Ont.);
 - a.a. Petro Giedraičio atminimui: po \$20 - A. Petraitienė, Vl. Matukaitis; po \$10 - E. Gužienė, A. Didžbailienė;
 - a.a. Stasio Bubulio atminimui: \$20 - E.B. Šopių šeima;
 - a.a. Broniaus Gudinsko atminimui: \$25 - Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas.
- * Kostas MEŠKAUSKAS aukojo Kanados Lietuvių Fondui \$100, tapdamas šio Fondo nariu.
- VISIEMS nuoširdžiai DĖKOJA K.L.F.

"TALKA", LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6
TEL: 544-7125
AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.75%	asmeninės paskolas 12.25%
santaukas 2.25%	nekiln. turto pask. 1 m. 7%
kasd. pal. taupymo s-ta 1.75%	nekiln. turto pask. 3 m. 8.25%
90 dienų indėlius 4%	
1 m. term. indėlius 5%	
1 m. term. ind. mėn. pal. 4.50%	
3 m. term. indėlius 5.25%	
5 m. term. indėlius 6.25%	
RRSP ir RRRIF (pensijos) 2.75%	
RRSP ir RRRIF 1 m. 5%	
RRSP ir RRRIF ind. 3 m. 5.25%	
RRSP ir RRRIF ind. 5 m. 6.25%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

• JUBILIEJINĖJE STOVYKLOJE Rake, minint Lietuvos Skautų Sąjungos 75-metį, šią vasarą dalyvavo 782 stovyklautai ir priedo-vienadieniai svečiai. Brolijos DARIAUS ir GI-RENO stovyklai vadovavo viršininkas s. Gintautas Teoras iš Floridos, JAV ir pavaduotojas s. Romas Otto iš Montrealio, Kanadoje.

Stovykloje dalyvavo ir 23 skautai-tės, vadovai iš Lietuvos.

"SESERIJA 75" stovyklos viršininke buvo v.s. Birutė Banaitienė ir pavaduotoja v.s. Laima Kiliulienė, abi iš Massachusetts, JAV.

Jubiliejiname, puikiai paruoštame parade dalyvavo arti 1.000 stovyklautų.

1993 m. jubiliejinėje stovykloje Rake, JAV-ėse, vadovai: E. Deveikis, G. Teoras, R. Otto.

tais 1928m. vasario 16d. Gedimino bokšte iškėlė trispalvę. Pasaulinė bei bažnytinė valdžia ėmėsi kontr-priemonių prieš lietuvius. 1936m. visame Vilniaus krašte, aštuoniose apskrityse, kur tik veikė lietuvių, buvo uždaryti ir likviduoti 735 vadinamieji lietuviški vienetai - mokyklos, bibliotekos, skaityklos, organizacijų skyriai ir pan.

1937m. lietuvių reprezentacinė skautų draugovė dalyvavo tarptautiniame skautų Jamboree Olandijoje. Mūsų stovyklos didelėje palapinėje buvo eksponuoti lietuvių liaudies kūriniai, o viršuje kabėjo didelis transparentas "Iš kur mes atvykome"; jame schematiškai pavaizduotas kelias nuo Vilniaus (draugovėje buvo ir vienas Vilniaus skautas), Kauno, per Mąžąją Lietuvą, Berlyną, ligi Amsterdamo. Vieną popietę, kai stovykloje tebuvo budintis skautininkas ir vienas dirbantis virtuvėje skautas, lenkų būrys pareikalavo plakatą nuimti, nes Vilnius buvo parašyta lietuviškai, tarp Vilniaus ir Kauno nebuvo nubrėžta demarkacinė linija. Mums nesutikus, ateiviai sugriebė skautininką, nuplėšė transparentą, o stovyklos vyriausijame stabe pareikalavo lietuvių pašalinti iš stovyklos. Čia padėjo skautiškas patyrimas: budėjęs virtuvėje skautas, sugriebęs kino kamerą, užfiksavo šią sceną. Kai ši juosta buvo parodyta štabo posėdyje, kuriame dalyvavo visa stovyklos vadovybė (ir R. Baden-Powelis) įsibrovėliai buvo priversti lietuvius atsiprašyti ir patys tą pat dieną su visa lenkų stovykla apleido Olandiją. Kilo didelis politinis skandalas.

1938. III. 17 Lenkija stipresniojo teise įteikė Lietuvai ultimatumą, o kariuomenės vado diriguojama minia dabartinėje Daukanto aikštėje (prie menininkų rūmų) šaukė: "Vade, vesk mus į Kauną!" To meto nuotakas bei tarpusavio santykius rodo ir toks faktas. Kai čia vienas iš kalbėtojų ypač smarkiai koneveikė lietuvius, P. Žižmaras jam skėlė į vieną ausį, antrą į išaukė į dvikovą, kuri vyko pagal visas vidūramžių taisykles. P. Žižmaras laimėjo. Skautai buvo likviduoti, vėliau P. Žižmaras ir kiti vadovai buvo suimti, represuoti, nužudyti.

Ne geresni santykiai buvo ir su Vakarų kaimynais. Štai netrukus po aprašytų įvykių 1939 m. kovo 20 d., Vokietija įteikė ultimatumą Lietuvai dėl Klaipėdos krasto. Lietuviai visuomet buvo labai prisirišę prie jūros. Tad labai aktyviai dirbo jūrų skautai, kurie išugdė didelį būrį jūrą pamėgusių ir neprastai jūreivystėje perpratusių jaunuolių. Kai buvo organizuojamas lietuvių jūros laivynas, būvę jūrų skautai sudarė jo pagrindą (beveik pusė visų jūrininkų); vadovaujantiems laivui "Prezidentas Smetona" komandavo sktn. Labanauskas, o įgulą sudarė beveik vieni jūrų skautai. Vokiečiams užgrobus Klaipėdą, laivynas pasitraukė į Liepoją ir ruošėsi sugrįžti į šventąją, bet kilus karui, laivynas buvo likviduotas, jūrininkai represuoti, išstremti, nužudyti.

Okupavę Lietuvą, vokiečiai norėjo lietuvius padaryti savo sąjungininkais kovoje su priešais, bet lietuviai nesusiviliavo, dažnai ir priešinosi, buvo neblogai organizuoti, dirbo vieningai. Juk apie 100000 aktyvių jaunuolių buvo perėję skautų mokyklą ir dabar galėjo pritaikyti skautamokslio patyrimą praktikoje. Dirbo šauliai, LAF, VLIK ir kitos organizacijos, pagrindinis radijas, buvo leidžiami atsiskaukimai, pasiūlymams panaudota spauda. Štai Vilniuje studentai nusuntė į zandarmėriją savo atstovą, kad per įvairias gaudynes būtų informuojami. Kai per Pedagoginio instituto koncertą filharmonijos salėje buvo atlikta programa, kurią vokiečiai buvo uždraudę, koncerto organizatoriai sktn. V. Maknys ir A. Mikulskis turėjo bėgti iš Vilniaus.

O štai 1940 m. birželio mėn. 15 d. sovietinė armija okupuoją Lietuvą. Jau jos įžygiavimas buvo savotiška demonstracija: kariuomenė iš Rytų žygiavo Aušros Vartų gatve, ten, kur tikintieji eidami gatvę, kepūrę nusiima. Važiavo patrankos, šarvuočiai, tankai, žengė kareivių gretos. Tai buvo baisus šventos vietos išniekinimas, ir Didžiojoje gatvėje susirinkusi minia masiškai verkė dėl tokio smurto. Ir lengva tai buvo palaikyti džiaugsmo ašaromis, nors lietuviai verkė dėl savo bejėgiškumo. Tai buvo sovietinio genocido pradžia.

Tik užėmę Lietuvą, rusai pirmiausia inkorporavo Lietuvos armiją į savo pulkus, iš karto susidorodami su nepaklusniaisiais. Štai, skautai lt. Naikelis, lt. Saigenas ir būrys kareivių sakėsi prisiekę Lietuvos kariuomenei ir negali to daryti kitai valstybei - jie buvo tuojau likviduoti. Vadai vienas po kito dingo iš kariuomenės, o dažniausiai ir iš šio pasaulio. Sunaikinti valstybės vadovai, tik vienas kitam pavyko pabėgti ar pasitraukti į Vakarų. Iš organizacijų labiausiai sovietų nepakenčiami buvo skautai ir šauliai. 1940 m. liepos 18 d. panaikinta "tarptautinė fašistinė šnipų ir provokatorių organizacija" - Lietuvos Skautų Sąjunga. Beveik visas Centro štabas ir jo vadovai buvo likviduoti. Štai vyr. sktn. plk. J. Šarauskas su I. Končiumi ir grupe (iš viso 3.000 žmonių) buvo varomi į mirties stovyklą Červenėje. Pavyko pabėgti 27 lietuviams. Plk. Šarauskas šiame žygyje elgėsi skautiškai - padėjo silpniesiems, bet, suklupęs ant kelio, sargybinių buvo nušautas. Žuvo arba suluošinti, iškankinti grįžo į tėvynę skautų rėmėjas rašytojas V. Bičiūnas, sktn. V. Čeceta, O. Kėsminaltė, Buterlevičius, P. Spudienė, A. Guberienė, M. Martinaitis ir daug kitų. Panevėžyje nužudyti 3 gydytojai-skautai. Rinių miškelyje iš 73 nužudytųjų 18 buvo skautų. Alytuje žuvo mokytojas, skautų globėjas B. Meškėlis ir 42 jaunuoliai - daugiausia skautai. Nužudyta apie 2000 ir išvežta apie 38.000. O tai tik pradžia - pirmieji okupacijos metai.

Laimėję karą ir įsitvirtinę Lietuvoje, nuolaidžiaujant sąjungininkams, mūsų neprašyti "globėjai" jau sistemingai, apgalvotai, pasitelkę vietinius išgamas bei karjeristus, ėmėsi valyti mūsų kraštą nuo nepageldajamo "elemento". Čia jau į jų orbitą pakliuvo ne tik vyresnieji, pasireiškę Nepriklausomybės metais, bet ir nemaža energingesnių jaunesniųjų. Antras į represuotųjų skaičių pateko Vilniaus tuntininkas (po P. Žižmaro) Stasys Jameikis, skautų štabo jūrų skaučių vadovė sktn. Koleta Jurskienė, aktyvus vadovas, Vytauto Didžiojo Universiteto studentų atstovybės pirm. sktn. Algirdas Jurskis, sk. Vytis A. Berkevičius ir daugybė kitų. Iš minėtų 100.000 skautų tik vienas kitas aktyvesnis skautas per stebuklą išliko nerepresuotas.

201.800 lietuvių pasitraukė iš savo krašto. Visi žinojo, kad jų ten niekas nelaukia, kad ten bus sunku užsidirbti duonos kąsnį. Tai buvo tolygu prievartiniam ištrėmimui į svetimus kraštus. Ir ten ne visiems buvo ramu. Štai vienas energingiausių skautų vadovų K. Palčiauskas buvo persekiojamas - esą bendravęs su vokiečiais, tik mirtis išgelbėjo nuo grąžinimo į Sovietų Sąjungą. Statistika nurodo, kad tik po karo Vokietijoje ir Austrijoje įsiregistravo į aktyvų skautišką darbą 344 skautininkai, 806 sk. Vyčių, vyr. sk. 2517, skautų ir 1619 j. skautai. Tai buvo didžiulis nuostolis Lietuvai.

/TREMTINYS", nr. 4. 1993/

• Pradėjus naują adresavimo būdą, siuntinėjant "NL" mieliems mūsų skaitytojams, gavome keletą atsiliepimų iš tų, kurie buvo kiek uždelsę su prenumerata. Dėkojame, kad atkreipė

dėmesį. Taip pat dėkojame už kai kurių adresų pakaitimų pranešimus. Stengsimės ir toliau, kaip įmanoma, geriau aprūpinti mūsų skaitytojus.

"NL"

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI!

GUY RICHARD
ROOFER - COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogdengys GUY RICHARD, kuris jau seniai aptarnauja lietuvius. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME
J.F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd, 5784 Verdun Ave
Chateauguy, Que., Verdun, Que.
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956
Modernios Koplyčios

MIRUSIEJI:

● **MARIJA ŪSAITĖ-URBŠAITIENE**, 59 m. amžiaus, mirė po sunkios ligos Brampton'e, Ont. Palaidota Šv. Jono Lietuvių Kapinėse, Mississauga, Ont.

Liko vyras Zigmas, duktė Janet su šeima Toronto ir 2 seserys Montrealyje - G. Girdauskienė ir O. Skyrienė.

● **KAZIMIERAS SMILGEVIČIUS**, m., ilgokai sirgęs, mirė Royal Victoria ligoninėje. Liko žmona Danutė, sūnūs Edgaras-Jonas ir Raimondas-Kazimieras su šeimomis, seserys ir kiti artimieji.

Užuojauta mirusiųjų artimiesiems.

● **A. a. Albino Baršausko** mirties metinių proga, žmona STASE paaukojo laikraščiu "Nepriklausoma Lietuva" \$50.

Nuoširdžiai dėkojame. "NL"

● **A. a. Adolfo Jurjono** atminimui, laikraščiu "Nepriklausoma Lietuva" aukojo \$100,- žmona Lena ir duktė Regina.

Nuoširdžiai dėkojame. "NL"

● Atsiuntusi rėmėjos prenumeratą ir pridėjusi auką, J. Žukauskienė rašo: "Dėkojame už idomius straipsnius ir žinias. Linkime ir toliau jums taip gražiai dirbti".

Nuoširdžiai dėkojame. "NL"

MODERNIA MUZIKA ATSTOVAUS LIETUVIS KOMPOZITORIUS

Gediminas Rimkevičius dalyvaus su savo kūryba **ENERGIE. FOR STREAMS AND DIRECTIONS** pavadinimu modernios muzikos festivalyje Montrealyje. Renginyje pavadintas Forum 93 du Nouvel Ensemble Moderne. Jame dalyvaus 7-ųjų valstybių 7 kompozitoriai.

Didysis koncertas, kuriame bus atliekami Rusi-

jos, Kanados, Australijos ir Lietuvos kompozitorių kūrinių vyks ketvirtadienį, lapkričio mėn. 25 d.

Lapkričio mėn. 28 d., 8 val. v. vyks iškilmingas koncertas su 3-mis renginio laimėtojais.

Koncertų kaina: \$18; studentams ir senjorams - \$10.

Koncertai vyks **Claude-Champagne salėje**, 220 ave Vincent d'Indy. (Važiuojant metro - išlipti Edward Monpetit stotyje).

TRADICINIAI AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS

PIETŪS

1993 m. lapkričio mėn 7 d. po 11 val. pamaldų

Aušros Vartų parapijos salėje

- Trumpa programa
- Šilti pietūs, Baras, Loterija

AUKA \$10.-

VISI MALONIAI KVIEČIAMI DALYVAUTI

Šios vasaros "Baltijos" stovykloje. Viršuje: Paukštytės pasiruošusios išvykai. Apačioje: Juozas Piečaitis praveda užsiėmimus. Nuotr. R. Otto

● **A. a. Jurgio Blauzdžiūno** mirties metines su liūdesiu prisimena žmona Joana ir dukros Vida ir Dana su šeimi-

momis. Lapkričio 5 d. bus atnašaujamos Mišios Lietuvoje, Argentinoje, Brazilijoje ir Montrealyje.

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon
Dantų gydytojas-Chirurgas
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LASALLE, Qué.
H8P 1N5; tel: 364-4658

Dr. MICHEL HUYNH
Dantų Gydytojas-Chirurgas
(huv. dr. J. MALIŠKOS biuras)
1440 St. Catharine St., W.
Suite 701 Tel: 866-9297
Montreal, P.Q. H3G 1S5

M. CUSSON VAISTINĖ

7635 Central St., Ville LaSalle, P.Q. H8P 1L2

Atidaryta kasdien nuo 9-10 v.v.

Šeštadieniais nuo 9 - 9:30 v.v.

Sekmadieniais: nuo 10- 9:30 v.v.

Tel.: 366-9745 ir 365-0505

ROYAL VICTORIA HOSPITAL,
687 Pine Ave, West,
Montreal, Que. H3A 1A1
Tel: (514)-842-1231, Ext. 1663

H. J. ADOMONIS, M.D., C.M.

4589 Park Ave.,
Montreal, Que. H2V 4E4
Tel: (514)-842-9211.

Dr. A.S. POPIERAITIS
B.A. M.D. MSc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal,
Qué. H3G 1L5
Tel.: 931-4024

Advokatas ROMAS IŠGANAITIS
822 Ile de France, St. LAMBERT, Que, J4S 1T7,
tel: 465-1538
arba
8606 Central str., kamb. 205, LASALLE, Que, H8P 1N5,
tel: 364-4282

Notarė
RŪTA POCAUSKAS - RUDINSKAS
L.L.L. D.D.N.
1155 rue Metcalfe, Suite 1143,
SUN LIFE BUILDING
Montreal, Québec, H3B 2V6
Tel: 871-1430; Fax: 871-1784

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ,

NAUJA VIETA-NAUJOS VALANDOS. TOKS PATS GERAS PATARNAVIMAS

Nuo Gegužės 1d. mes persikeliame į naują vietą, prie Rūtos auksinio amžiaus klubo 1450 DE SEVE. Ankstyvesnė vieta ant RUE LEGER nebeveiks nuo Gegužės 15 d. Pakietų priėmimo NAUJOS VALANDOS bus nuo 9.00 val. ryto iki 7.00 val. vakaro TIK TREČIADIENIAIS. Pakietų išsiuntimas toliau bus kiekvieną savaitę.

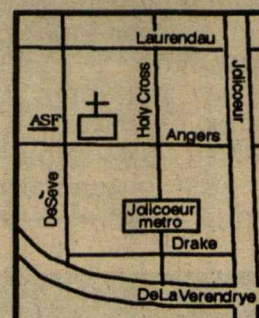
Pakietų "pick up service" - veikia nuo pirmadienio iki penktadienio dėl pakietų paėmimo iš Jūsų namų.

Nauja Kaina \$5.10 /kg
Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.
Nėra maksimumo svorio.
Minimum yra 2kg, arba \$10.00.
Trečiadieniais 9h00-19h00.

1450 rue DE SEVE, LASALLE

937-9898
SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIŠ BET KADA - 7 DIENAS.

Vytas Gruodis Jr.

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- * Saugojimas vasaros laikui (storage)
- * Taisau ir remeliuoju
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre
Suite 500 A
Montreal, P.Q., H3A 2G6
Telefonai:
844-7307 ir 288-9646

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 ch. QUEEN MARY Rd.

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel: 481-6608

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE St. Montreal, Que. H4E 2A8

Tel: 766-5827; 766-5830

FAX: 514-766-1349.

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

AKTYVAS virš \$29,000,000;

REZERVAS virš \$2,000,000

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	5.00%	Taupymo - special.	1.75%
Certifikatus 2 m.	5.50%	Taupymo - su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	6.00%	Taupymo - kasdienines	1.50%
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	4.25%	RRIF-RRSP - 1 m.term.	5.25%
180 d. - 364 d.	4.00%	RRIF-RRSP - 2 m.term.	5.75%
120 d. - 179 d.	4.00%	RRIF-RRSP - 3 m.term.	6.00%
60 d. - 119 d.	4.00%	RRIF - RRSP - taup.	2.00%
30 d. - 59 d.	2.50%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines - nuo	6.75%
1 metų	6.50%		
2 metų	7.00%		
3 metų	7.50%		

Informacija apie naujausias palūkanas "Lito"

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

● Sėkmingai praėjo RŪTOS Klube Popiežiaus istorinės kelionės Lietuvoje vaizdajuosčių rodiniai. Vaizdajuostė buvo gauta per Nijolę Bagdžiūniene.

IDOMI VAIZDAJUOSTĖ

Apie mūsų kariuomenę, jos kūrimą, treniravimą, užsiėmimus, laivyno pratimus, Rusijos kariuomenės išvykimą ir kitas su Lietuvos kariuomene susijusias aktualijas galėsime visi pamatyti naujausioje vaizdajuostėje Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjimo metu lapkričio mėn. 21 d., sekmadienį, po pamaldų AV P-jos salėje.

Nepraleiskime progos atvykti patys ir priminkime apie šį renginį ir mūsų jaunajai kartai. Juostę parūpino ir renginį ruošia L.K. MINDAUGO Šaulių Kuopa.

Dėmesio -

Privataus kapitalo firma ieško partnerių AVALYNĖS gamybos srityje. Kreiptis į firmą "ŽEMUVA", Gamyklos g-vė Nr.33, MAŽEIKIAI, LIETUVA.

● Lynn (SKARDŽIŪTĖS) ir Frederick DAOUST sūnelis pakrikštytas AV P-jos bažnyčioje Jason-John vardais.

● Sakalauskas Robertas apsiima atlikti namų remonto darbus. Skambinti tel: 768-4664.

● KAIRYS BALTIC EXPEDITING, Inc., siuntinių į Lietuvą laivų bendrovės atstovas Montrealyje yra Leonas Balaišis.

Daugiau informacijų tel: 366-8259.

HONEY FOR SALE !

Direct from the beekeeper. \$1.20 per pound.
Delivery could be arranged too! Please call:

Tel: 962-3780.

Maurice Electricque Lite

Entrepreneur Electrical
Electricien Contractor

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS

102A Allion
LASALLE, Que, H8P 2C5

TEL: 366-5484

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

NAMAI · AUTOMOBILIAI · PREKYBA · ATSAKOMYBĖ
3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545; Fax: 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ A.L.B., DONNA SVRAKA A.L.B.
PETRAS ADAMONIS C.L.B. Res: 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS

Savininkas - Mike OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que. H2A 2A5
Tel: 721-9496; res. 729-2446